

ლორე ხაბუაძე (მარცხენა) და გივი ყვარელაშვილი ავტორის ფოტო

საქართველოს IX პარლამენტი
მარტი 1998 წ.

ლორე ხაბუაძე (მარცხენა) და გივი ყვარელაშვილი ავტორის ფოტო

ლორე ხაბუაძე (მარცხენა) და გივი ყვარელაშვილი ავტორის ფოტო

საქართველოს
IX პარლამენტი
მარტი 1998 წ.

ლოკომოტივი (თბილისი) - ტორპედო (ქუთაისი) 0-1
რუსთავი - დინამო (თბილისი) 0-1
უნივერსიტეტი (თბილისი) - კოლხეთი-1913 (ფოთი) 0-2
სიონი (ბოლნისი) - დინამო (ბათუმი) 1-0
მალაროელი (ჭიათურა) - ოდიში (ზუგდიდი) 1-3
გურია (ლანჩხუთი) - მერანი-91

პირველი
ჯგუფი
XVI ტური

(თბილისი) 1-1
სამგურალი (წყალტუბო) - დილა (გორი) 0-0
ვიტ-ჯორჯია (თბილისი) - მარგვეთი (ზესტაფონი) 0-0

დინამო (თბ.)	16	9	5	2	30-11	32
კოლხეთი-1913	16	8	3	5	33-16	27
ტორპედო	16	7	6	3	25-16	27
უნივერსიტეტი	16	7	4	5	21-13	25
ვიტ-გორჯია	16	5	7	4	17-13	22
მერანა-91	16	7	4	5	22-18	20
ლილა	16	6	2	8	15-23	20
ლოკომოტივი	16	5	5	6	17-24	20
სიონი	16	5	5	6	25-19	15
რუსთავი	16	5	0	11	15-30	15
სამგურალი	16	4	3	9	17-32	15
გურია	16	3	5	8	19-31	14
მალაროელი	16	3	2	11	13-36	11
მარგვეთი	16	1	4	11	12-38	7

კომენტარი

მას შემდეგ, რაც დღეისათვის დინამო-ლოკომოტივს 5 ქულა ჩამოაკლეს, მათი უპირატესობა მეორე პოზიციაზე მყოფ ბათუმელთან ერთ ქულამდე შემცირდა და ესპერტო გარეკელი ნაწილი ჩემპიონის ტიტულის მოპოვების პრეტენდენტად სწორედ ამ ორ გუნდს ასახელებდა. და ეს, მიუხედავად იმისა, რომ მესამეადგილოსანი „ოდიში“ ქულათა მარაგით იქვე იმყოფებოდა, მაგრამ, გულზე ხელი დაიდოთ, ზუგდიდელთა შანსები ერთობ საეჭვოდ გამოიყურებოდა, ბოლო ტურმა ლიდერთა მდგომარეობა შეცვალა: რუსთავში მოპოვებული გამარჯვების შემდეგ ჩემპიონი კვლავ დაწინაურდა, ხოლო ზღვისპირა გუნდმა ბოლნისური მარცხის გამო მეორე ადგილი მერველ ფეხბურთელებს დაუთმო.

სხვაობა მესამე და მეოთხე-მეხუთე ადგილებს შორის ჯერ კიდევ საგრძნობია - 5 ქულა, თუმცა გამარჯვებისთვის სამქულიანი დარჩენის პირობებში ეს მარაგი სრულებითაც არ მოსჩანს დაუძლეველად. თუ ვივარაუდებთ, რომ აწი საპრიზო ადგილებს პირველ 5 ადგილზე მყოფი გუნდები გაითამაშებენ, ინტერესს მოკლებული არ უნდა იყოს იმის გარკვევა, თუ ვის მოედანზე უწევთ პრეტენდენტებს ურთიერთობის გარკვევა.

დინამო (თბ.): შინ - ტორპედო, დინამო (ბთ); სტუმრად - ოდიში, კოლხეთი-1913.

მეორე ჯგუფი • XVI ტური

სამგურალი (ხობი) - იბერია (სამტრედია) 0-3
კოლხეთი (თბილისი) - იფრია (ხაშური) 0-1
იბერია (ხონი) - მეშხეთი (ტყეშელა) 0-3
იბერია (ქარელი) - ცხინვალი 0-3
ფაზისი (ფოთი) - მერცხალი (ოზურგეთი) 2-0
თორი (ბორჯომი) - ასე (თბილისი) 0-5
საბურთალო (თერჯოლა) - სტური (წალენჯიხა) 2-0
კოლხეთი (ხობი) - შსს აკადემია 1-0

გათვალისწინებული ასპარეზობები:

სასე	თბ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
იფრია	16 14 2 0 57-10 44					
იბერია (ს)	16 12 2 2 47-15 38					
კოლხეთი	16 11 3 2 37-15 36					
ცხინვალი	16 10 2 4 32-23 32					
თორი	16 10 0 6 41-23 30					
მერცხალი	16 8 3 5 36-24 27					
სტური	16 8 1 7 29-29 25					
აქალაქი	16 8 1 7 27-36 25					
ფაზისი	16 8 4 4 38-19 23					
მეშხეთი	16 7 1 8 29-32 22					
სამგურალი	16 5 2 9 27-27 17					
კოლხეთი	16 4 2 10 19-41 14					
იფრია	16 3 1 12 15-39 10					
იბერია	16 2 1 13 20-62 7					
საბურთალო	16 2 0 14 16-52 6					
იბერია (ქ)	16 3 1 12 19-42 5					

მიხეილ აშვთია

ოდიში: შინ - დინამო (თბ.), ტორპედო, კოლხეთი-1913; სტუმრად - დინამო (ბთ.)
დინამო (ბთ.): შინ - ოდიში; სტუმრად - დინამო (თბ.), ტორპედო, კოლხეთი-1913.
კოლხეთი-1913: შინ - დინამო (თბ.), დინამო (ბთ.), ტორპედო; სტუმრად - ოდიში.
ტორპედო: სტუმრად - დინამო (თბ.), ოდიში, დინამო (ბთ.), კოლხეთი-1913.
როგორც ხედავთ, ყველაზე არასახარბილო მეორე წრის კალენდარი ქუთაისის ავტოპარკს ეძღვნება, სამსამ პრეტენდენტს ხელბიან შინ ზუგდიდისა და ფოთის გუნდები.

„ლელო“ - ფეხბურთის განვითარება

მორიბი ტურის შეხვედრები დღეს გაიმართება:

დილა (გორი) - დინამო (თბილისი)
დინამო (ბათუმი) - მალაროელი (ჭიათურა)
ოდიში (ზუგდიდი) - ლოკომოტივი (თბილისი)
მარგვეთი (ზესტაფონი) - სამგურალი (წყალტუბო)
უნივერსიტეტი (თბილისი) - მეტალურგი (რუსთავი)
ტორპედო (ქუთაისი) - გურია (ლანჩხუთი)
კოლხეთი-1913 (ფოთი) - სიონი (ბოლნისი)

ყურადღება

საფეხბურთო კლუბი „მერანი-91“ ფეხბურთის გულშემატკივრებს აცნობებს, რომ „სისათლის“ სტადიონზე მიმდინარეობს კეთილმოწყობის სამუშაოები, რის გამოც თბილისის „მერანი-91“ და თბილისის „ვიტ-ჯორჯიას“ მატჩი 19 მარტს ჩატარდება „ლოკომოტივის“ სტადიონზე (ვაკე).

გენერალ „სიონი“
ახალი პაპრონი პაპო

16 მარტს, საღამოს, რადიოსადგურმა იის-იმ საუბრადღებო ცნობა გადმოცხადა: გადამცემი „მანჩესტერ სიტის“ საფეხბურთო კლუბის თავმჯდომარე ფრენსის ლი, რომელიც ამ თანამდებობაზე 1994 წლის დასაწყისში მოვიდა. „მეინ როუდის“ ფანებს მისი დიდი იმედი ჰქონდათ, მაგრამ ლიმ აშკარად ვერ გაამართლა - ამ პერიოდში „სიტი“ ბრემიერლიგიდანაც გავარდა და ახლა პირველიც სანატრელი გაუნდა. გავრცელებული ცნობების მიხედვით, კლუბის თავმჯდომარედ დაინიშნა ლონდონელი ბიზნესმენი დევიდ ბერნსტაინი. რას მოიმოქმედებს ბერნსტაინი კლუბის გადარჩენისად, ეს პირველ გულშემატკივარს ნაკლებად ადევნებს. მთავარი სხვა - რა ბედს უშვადებს „სიტი-ში“ დარჩენილ ქართველ ლეგიონერებს გიორგი ქინჭლაძეს, მურთაზ შელიასა და კახი ცხადაძეს?

ტანვარჯიში

ილია გიორგაძე
კლავ პლიტაშია

მსოფლიო ტანვარჯიშის სამყარო მუდამ დიდი ინტერესით მოელის მოსკოვის დიდ საერთაშორისო ტრადიციულ ტურნირს, რომელიც ადრე „მოსკოვი სპორტის“ სახელით იყო ცნობილი, მერე კი „მსოფლიოს ვარსკვლავები დაერქვა“. ტურნირზე ამჟამად მსოფლიოს საუკეთესო ათლეტებმა მოიყარეს თავი, რომელთა შორის იყო ქართველი ოლიმპიელი ილია გიორგაძე. ილიამ ბრწყინვალედ იასპარეზა და აბსოლუტურ პირველობაში მეორე ადგილი დაიკავა. ამასთან, ჩვენი ტანვარჯიში უძლიერესი იყო ღერძზე ვარჯიშში, მეორე - ორბელზე და მესამე - რგოლებზე ასპარეზობაში.

გოგონები კი
საბარძნეთში მილიან

ამ დღეებში საბარძნეთის ქალაქი კალამატა მხატვრული ტანვარჯიშის რჩეულ ოსტატებს უმასპინძლებს. ამ დიდ საერთაშორისო ტურნირში საასპარეზოდ ოლიმპიური ჩემპიონის მზია ჭულელის ხელმძღვანელობით მიემგზავრებიან რუსთაველი ინგა თავდიაშვილი, ბათუმელი ვანდა კერესელიძე და თბილისელი ნინო გედევანიშვილი.

კაბინეტში შეხვედით. საუბრის თემა დაპროგრამებული არ გექნია, მაგრამ უფრო ის გვაინტერესებდა, ლერი თავად რას ფიქრობდა ზოგიერთი მითქმამითქმამზე, ამ მოარულ ხმებში რა იყო მართალი და რა გამოგონილი. ისე, ნამდვილად ბედნიერი დამთხვევა იყო, რომ სამნი ვიყავით - აღამიანის ღირსებების იმაზე უკეთეს შემფასებელს კი, როგორც ამ შეხვედრის „მასპინძელი“ იყო, როგორც მალე გამოირკვა, უურნაღისტი ვერ ინატრებდა.

ლერი - ეს ინტელიგენტი ათლეტი მორიდებული ზის. საუბარი, ასეთ დროს, ალბათ, უურნაღისტმა უნდა დაიწყოს, რაღაც ძაფს ჩაეჭიდოს, იმას მიჰყვას, და ამ დროს...
- მე არასდროს დამავიწყებია ჩემი ჩასვლა ოსეთში ლერის დაბადების დღეზე. იქ დავინახე ყველაზე მკაფიოდ რა ძალა აქვს სახელოვანი სპორტსმენის ავტორიტეტს თუ იგი, ამავე დროს, დიდი პიროვნებაცაა - ამბობს, ბატონი გივი. რაკი შეგვატყუა, რომ ეს თემა ჩვენთვისაც საინტერესო იქნებოდა, ბოლომდე გაგვიზიარა განცდილ-ნანახი.

„ლერიმ იმ დღეს შემხვედრა ამ რესპუბლიკის პრეზიდენტს, პრეზიდენტობის კანდიდატს, რომელიც ახლაც ხელმძღვანელობს სათავეში და ბევრ ჩემს მეგობარს ძაღვად სტრუქტურებიდან. ეს იყო ამაღლებული, თავისთავად დაუფიქარი და მეტად მნიშვნელოვანი შეხვედრა. არც მე, არც ლერი, პოლიტიკოსები არა ვართ, მაგრამ იმდენ საჭირო-ბოროტო საკითხზე გვექონდა საუბარი, ალბათ, დიპლომატებს შეუძლებელია. დავრწმუნდი, რომ ოსი და ქართველი ხალხების ურთიერთობაში სპორტი და მისი ისეთი გამოჩენილი წარმომადგენელი,

ოთხივე მადლით დაბრუნდა

მოსკოვში გამართულ სამბისტო ტრადიციულ საერთაშორისო ტურნირში, რომელიც სპორტის ამ სახეობის ფუძემდებლის ხარლამპიევის ხსოვნას ეძღვნება, საქართველოდან ამჯერად ოთხი ფაზისი გამოდის ეროვნული ნაკრების უფროსი მწვრთნელი ოლეგ იადის ხელმძღვანელობით.

მივიღეთ ცნობა, რომ მცხეთელმა არჩილ ჩოხელმა (57 კგ) მეორე საპრიზო ადგილი დაიკავა. მესამე ადგილზე გავიდნენ თბილისელი ბესიკ ოდიშელი (75), კასპელი ჯამბულატ ქამხაძე და გორელი რევაზ ჩოჩიშვილი (ორივე - მძიმე წონა).

„ლელო“ - „გუმათი“

ლარი ხაზალოვი: „სიზმარის მხოლოდ საპარტიო ვხედავ“

(პირველი გვერდიდან)

ლარი, ტრადიციული მეგობრობის აღგენის დასახელებულ გზებს ამოკლებს. ლარი იქ ისევ უფრო და აფასებენ, როგორც ჩვენში, მეტი რა რომ, როგორც სპორტსმენმა ჩვენში აღგაფიქვინა და საქართველოს სახელით ასპარეზობითვე ოლიმპიური ჩემპიონის ტიტულით დაამთავრა თავისი სპორტული კარიერა, იგი ოსი ხალხის შეიქცევა, უფრო მეტი რა რომ, არსენ მკვათაშვილი ოლიმპიური ჩემპიონი რუსეთიდან გახდა, მაგრამ ეს ლეგენდარული ფალავანი ჩვენშიც ხომ უფრო, მისი ვაჟიშვილი, დღესაც მოსკოვში ცხოვრობს და უდიდეს პატივს მიაგებენ. ლარის არასოდეს მიუტოვებია საქართველო, როგორც თბილისელს, მისი ოჯახი აქ არის, მაგრამ ოსეთშიც გამოუყვეს მშვენიერი ადგილი, აიშენა სახლი, ზღაპრულად მოაწყო იქაურობა, გააღამაზა ქალაქის ერთი კუთხე. დღეს ის კარ-მიღამო საქართველოდან ჩასულთა თბილ ქართულ კუთხედაა ქცეული. ისე, უცნაური ხალხი ვართ, საქართველოდან მიდიანამდე კაცია წასული — ზოგი სად და ზოგი — სად. უმეტესობა შემოსავლის წყაროს საძებნელად დადგა ამ გზას, ლარი ბიზნესმენი, აგერ მთებს გადაღმა გადავიდა, იქ დაიწყო ბიზნესი, სადაც თავს შინაურ სამყაროში გრძნობს. ერთსაც ვიტყვი: საქართველოში სპორტის არაერთი სახეობა ისეთი ხალხს რომ ერთნულად მიიწიან, მათ შორის ჭიდაობა. ოსეთში კი მხოლოდ ჭიდაობის კულტურა, ახლა ფეხბურთმა დაიწყო აღზევა. ამიტომ განსაკუთრებით თუ აფასებენ ფალავნებს, რატომ უნდა გვეუცხოოს. ლარი ხაზალოვი კი ისეთი სახელის ფალავანი იყო, დღეს მსოფლიოს ნებისმიერ ქვეყანაში მთაფრებოდნენ, სადაც იცინა და აფასებენ სპორტის ამ სახეობას — იგივე თქმის ჩვენს სახელოვან სხვა მოჭიდავეებზე. თუნდაც ჩვენ რა, ნაკლებად ვიცით ღირსეულობა და ფასება? ოსეთთან მივინც სხვა ძმობა გექონდა — საბჭოთა ნაკრებში ძირითადად ქართველები, ოსები და რუსები ვიყავით. როცა საქმე იმაზე მიდგებოდა — ვის ვისთან უნდა ეცხოვრა ოთახში, ოსები და ქართველები ერთმანეთზე აკეთებდნენ ანგეზავს. ეს ურთიერთისაყვარეული ადამი და უშუალოდ იყო ტრადიციულად. მერე ადამიანების სულიერი-სამყაროს ნგრევა დაიწყო, რაც ყველაზე ტრაგიკული გახდა. ლარი ხაზალოვის თაობა ბოლოდ იყო ოსეთ-საქართველოს ფალავანთა ურთიერთობებში, მერე გაჩნდა ვაკუუმი, რომლის ამოვსება, პირველ ყოვლისა, ისევ და ისევ იმ თაობაზე უნდა ითავის, სადაც ხიდი ჩატყდა. სწორედ ეს მისია აქვს კარგად გათვით-ცნობიერებული ლარის და ყველაფერს აკეთებს მისი მისიად წყევალად.

ჩვენი ხალხების ურთიერთობის ყველაზე მძიმე პერიოდში, განზე არც ანდრო ცხოვრებები გამდგარა. სამჯერ გადავიდნენ მასთან ჩრდილო ოსეთში, ანდრო დავარწმუნე, რომ მისი ჩამოსვლა სამართლებრივად აუცილებელი იყო, როცა ჩვენში მცხოვრებ ოსებთან შერი-

გების პირველი ნაბიჯები იდგებოდა. მთავარი იყო ხალხებს ნდობა გასწე-ნოდან ერთმანეთის მიმართ და როცა ამ დროს შუაში ისეთი ადამიანები დგებიან, ვისაც ხალხი მოუსმენს, ვიმეორებ, მოუსმენს, რადგან ამას დიდი მნიშვნელობა აქვს, და დაუჯერებს კიდევ, მოვლენების სადი გონებით გაანალიზებას ეძლევა გასაქანი. ლარი ასეთი პიროვნებაა, იგი ხომ თავიანთ კერაზე მიანინათ ქართველებსაც და ოსებსაც.

ამ საინტერესო საუბარს ლარი და მეც ჩაურევლად ვისმენით. ვერ გეტყვით, ლარი რას ფიქრობდა იმ წუთებში, ჩემთვის კი ცნობილი ფალავანის როგორც ღირსეული პიროვნების პორტრეტი უკვე სულ სხვა კუთხით გახდა შთაბეჭედი. თითქმის მიმხვდა, ლარი მეუბნება: „დიდი მადლობელი ვარ თქვენი გაზეთის, ყველა წარმატება, რაც ყმაწვილობიდან მომყვება სპორტში, „ლელოს“ ფურცლებზე და ფიქსირებული. ასე რომ, თქვენმა მკითხველმა ჩემზე ყველაფერი იცის, განმეორება აღბათ არ ღირს...“ ეს მხოლოდ თავმდაბლობა არ იყო, ვერძენით, რომ მადლიერება გამოხატა, რაც სიმაღლით გითხრათ, იშვიათია სხვათაგან.

„საერთოდ, ნაწყენი არავის ვარ, — განაგრძო ვერტერანა ფალავანმა. — მთავარია საზოგადოებრივი აზრი, თორემ ერთეულები რას იტყვიან, არაფერს ნიშნავს. არ არის სწორი, როცა ზოგიერთები ამბობენ, რომ წავედი და აქეთ აღარ ვიყავი. მე სულიერად და მთელი არსებითი საქართველოში ვარ, საქართველოზე ვფიქრობ, სიზმრებსაც კი საქართველოზე ვხედავ. ნათესავი ქართველი უფრო მეტი მყავს, ვიდრე ოსი, თბილისში დავიბადე, ჩემი წინაპრები აქ საუკუნეები ცხოვრობდნენ, მშობლები აქ მყავს.“

რაკი საუბარს შევეყვით, ისიც შევიტყვი, რომ ლარი თურმე დიდ დახმარებას უწევს ჩვენს ვერტერან სპორტსმენებს, აფინანსებს მათ მონაწილეობას მსოფლიო პირველობებში.

გივი ყვარელაშვილი: „ლარი თავისი სურვილით ეწვია ოლიმპიური რეზერვის სპორტსკოლას (გლდანის ყოფილი სკოლა-ინტერნატი), შეხება ბავშვებს, მიუტანა საჩუქრები. ლარისთვის შინაგანი მოთხოვნა იყო ქართველ მოჭიდავეთა ერთიანი და ძმური ოჯახის დირსეული წევრი, მე ვიტყვი, იგი ამ ჩვენს ოჯახს ძლიერ, დონიერი წარმომადგენელია. ისევ ოსი და ქართველი ხალხის ურთიერთობის აღდგენას დაეუბრებოდნენ. სახალხო დიპლომატია, ლარი ხაზალოვი და მისნაირი პიროვნებები უდიდეს ფუნქციას ასრულებენ ამ საქმეში.“

საუბარი კარგა ხანს გავეგვიტყვია, მერე უკვე ოთხნი გავეხდით. შესანიშნავი მოკლადეა და პიროვნება ბატონი ვახტანგ ქაუშვიდი შემოგვიერთდა. ბევრი რამ ითქვა საინტერესო, რის შესახებ „ლელოს“ ფურცლებზე სხვა დროს გავამბოვო.

თანხმობს ბაჩყალიძე

ქალაქი

უკეთესი შეიძლება

იმ შეგირებებს შორის, რომლებიც წელს ქალთა შორის ჩატარდა, ბელგრადის „8 მარტის ტურნირი“ უდავოდ გამოირჩეოდა ძლიერი შემადგენლობით. რა თქმა უნდა, იშვიათია შეგირებმა, რომელშიც 10 დიდიტატი მონაწილეობს.

პირველი ადგილის ძირითად პრეტენდენტად მათა ჩიბურდანიძე და პია კრამლინი (შვეიცია) ითვლებოდნენ. სწორედ მათ შეინარჩუნეს ასეთი შესაძლებლობები ბოლო, მეცხრე ტურის წინ, როცა შვეიცია 5,5 ქულა ჰქონდა, მათს კი ნახევარი ქულით ნაკლები. მათ, რომელიც ცხადია პირველი პრიზის მოპოვებას ცდილობდა, ბოლო ტურში მოგებისკენ მიისწრაფოდა ახლავარდა ბულგარულ დიდიტატი ანტუანეტა სტეფანოვასთან, მაგრამ ზედმეტად რისკიანად ითამაშა და დამარცხდა. პირველი-მეორე ადგილები პია კრამლინი და ელენა ჟუკოვა (უკრაინა) გაიყვეს, მათ კი იძულებული გახდა შესამე-მეოთხე ადგილების გაყოფით დაემაფილებულიყო.

უკეთესი შეიძლება

უკეთესი შეიძლება

წელს, საქართველო ვეთათ საქართველო პირველობის უმაღლეს ლიგას დიდი მნიშვნელობა ექნება მსოფლიო პირველობის ზონალური ტურნირის მონაწილეთა შერჩევის თვალსაზრისით. უმაღლესი ლიგის სამი საგზური კი გაიცა პირველი ლიგის შედეგების მიხედვით, რომელიც შაბათს დასრულდა.

შეგირებმა მიმდინარეობდა შევიცარიული სისტემით, 9 ტურად. მასში ბევრი გამოცდილი მოქალაქე თამაშობდა, ოსტატ ქალთა დიდი ჭფუფიც, რომელთაც ურთიერ არ უთამაშოთ. საერთაშორისო ოსტატმა სოფიკო ნიკოლაძემ, მაგალითად, 6,5 ქულა მოაგროვა, საერთაშორისო ოსტატმა, მირანდა ხორავამ — 6 ქულა, მაგრამ...

შეგირებმა ქაბუჯი მოქალაქეების სრული უპირატესობის ნიშნით მიმდინარეობდა. პირველ ადგილზე 7,5 ქულით გამოვიდა ალექო მაყარაშვილი. 7-7 ქულით მეორე-მესამე ადგილები გაიყვეს ზვიად იზორიამ და ნიკა შავთვალიძემ. სწორედ მათ მოიპოვეს უმაღლესი ლიგის სამი საგზური.

„ლელოში“, 32 წლის წინათ...

ეს სურათი ჩემს არქივში მოვსახ. 6 წლის ზურაიკ აზმაიფარაშვილი „ლელოს“ რედაქციას ესტუმრა და მის თანამშრომლებს ეთამაშება. ამას კი წინ უძღოდა წერილი იმდროინდელ პრესაში ქართველი ვუნდერკინდის გამოჩენის შესახებ, რომელიც ჯერის პარკის ე.წ. „პენსიონერთა კლუბში“ გულშემატკივრებს ერთდროული თამაშის სენსში შეხვდა და ყველა მათგანი უკლებლივ დაამარცხა. იშვიათია შემთხვევა, რომ ყველა დამარცხებული გახარებული იყოს. ყველაზე მეტად კი თავს ბედნიერად ამ პატარა ბიჭუნას აღმოაჩინა და მწვრთნელი შოთა ინჟიერელი გრძნობდა.

ეს 1966 წელს მოხდა. მსოფლიო პირველობაზე ტიფან პეტროსიანისა და ბორის სპასკის მატჩზე მიმოხილვულ მივგზავნიდით. მოსკოვის პრეს-ცენტრში ბევრ კოლეგას მოგუჯიყი ახალი ვუნდერკინდის შესახებ. ინტერესით მოისმინეს, მაგრამ ისიც მი-თხრეს, რომ ასეთი ბავშვებისგან შედეგში უმეტეს შემთხვევაში არაფერი გამოდიოდა. მეც ვიცოდი, რომ ესა-ნელი ბიჭი არტურო პომპარი შედგე დიდიტატი კი გახდა, მაგრამ რა იყო ეს იმასთან შედარებით, რასაც მისგან მოელოდნენ. რა გამოვიდა თუნდაც იმ რამდენიმე ქართველი ბავშვისგან, რომლებზეც დიდ იმედებს ამყარებდნენ? ვუნდერკინდის ნერვული სტრუქტურა მეტად თავისებურია. ასეთ ბავშვს სა-განგებო და ფრთხილი მოპყრობა უნდა. პატარა სემუელ რემსეისი, რომელსაც საკუთარი თავი შეუყვარდა (ე.წ. ნარ-ცისხში) სახელგანთქმულ ჩარლი ჩა-პლინთან ლაპარაკი კი არ მოისურვა, რაინა მასზე უკეთესად თამაშობდა ქალაქს. მაშინ დღმა ფსიქოლოგმა ჩარლიმ ბავშვს უთხრა: „ჩაი, ეზოში, ორი მსხალი მოიტანე, ერთი შენ და ერთი მე!“ და, ავი დაიწყეთ კიდეც! ერთი სიტყვით, თუ ვუნდერკინდს კარგად არ მიუღწევ, ნაბიჯიდან და-იკარგება. ზურაიკ აზმაიფარაშვილი კი არ დაიკარგა, რადგან მას მასწავლებ-ლები და აღმზრდელები არასოდეს აცლად. დაუფიქარი შოთა მასწავლებ-

1966 წ. 6 წლის ზურაბ აზმაიფარაშვილი „ლელოს“ რედაქციაში. მარცხნიდან: არჩილ გოგელია, თენგიზ გიორგაძე, არჩილ გოგელაშვილი, არჩილ მხეიძე

ლი, შემდეგ სხვა სპეციალისტებმა შე-ვალეს. მთავარი კი, რა თქმა უნდა, დიდი საქართველო ნიჭი იყო, რომელიც განგებამ დაამყარა. ერთი რამ ცხადი იყო, მალე საქართველოს ისეთი მოქალ-აკე ეყოლებოდა, რომელიც მას მთელ მსოფლიოში სახელს გაუთქვამდა.

ჩვენ აქ არ ვპირობთ ზურაბის წა-რამატების ჩართვას — ისედაც ყე-ვასათვის კარგად არის ცნობილი. ვი-ტყვით იმას, რომ აზმაიფარაშვილის პა-რტების გარეშე მთელი სიამოვნება და საწყნარია, რომ დღემდე, ერთ წიგნად აკინძული მათი კრებული არ არსებობს. სხვებისა რა მოგახსენიო, მაგრამ მე ერთი უზარმაზარი ალბომი მაქვს, სადაც უკვე 20 წელზე მეტია ჩვენი სახელოვანი დიდიტატი პარტიკის კინაზი და ახალს რომ ითამაშებს, მისაც დაუფარებელი ვამატებ. ეს ისე, „საშინაო სარგებლობი-სათვის“. აქ ის ორი პარტიკაა, პატარა

ზურაიკის რომ ეთამაშა, რამდენი დიდიტატი ჰყავს ზურაბს დამარცხე-ბული, მაგრამ ერთი შედეგია არასო-ლეს დამაფიქრებელი. მე მხედველობაში მაქვს საბჭოთა კავშირის 50-ე პირვე-ლობაზე მსოფლიოს მაშინდელ ჩემპი-ონ ანატოლი კარპოვთან შეხვედრის ძველამოსილ დასრულება. ახლა კი მისი უკანასკნელი წარმატებაც გავიხ-სენოთ — მსოფლიოს ჩემპიონატზე, სადაც 98 დიდიტატი თამაშობდა, ფრიად საპატიო მეცხრე ადგილზე გავიდა. რა თქმა უნდა, ადრე დიდი პატივი იყო მსოფლიო ჩემპიონ გაჩი-კასპაროვის მწვრთნელობა, მაგრამ მსო-ფლიო ჩემპიონატზე წარმატებით თა-მაში მივინ უკეთესია.

16 მარტს ზურაბი 38 წლისა გახდა.

გივი ბაჩყალიძე

მედიკოსი განათლება განყოფილება რაიონული სპორტული განყოფილება

ვინც მოინდომებს, მიზანსაც მიაღწევს და უსაქმურობას ცხოვრების რთული პერიოდით კი არ გაამართლებს, იმას გააყეთებს, რისი გაყეთება მინც შეიძლება. მოკლედ ასე შეიძლება შეფასდეს ის პრაქტიკული ნაბიჯები, რაც მცხეთის რაიონის განათლების განყოფილებამ (გამგე უშანგი ხარშილაძე) გადადგა მოსწავლეთა შორის სპორტული მუშაობის გამოსაცდელად. სამხარეთო განათლების სამმართველოს (უფროსი ვაჟა ლაშაური) მხარდაჭერით და მცხეთის რაიონის ბავშვთა და მოზარდთა კომპლექსური სპორტსკოლის (დირექტორი ვანო რთველიაშვილი) ორგანიზატორული ხელშეწყობით, ახლა აქ მიმდინარეობს მოსწავლეთა სპორტული თამაშები, რომელიც მოიცავს ქართულ ჭიდაობას, ფეხბურთს, კალათბურთს, მძლეოსნობას, ჭადრკაცს და „მხიარულ სტარტებს“. გასულ შაბათს, მცხეთის ცირკის შერბომაში „მხიარული სტარტების“ პროგრამით ქალაქის №1 სკოლელები ძალისხლ თანატოლებს შეხვდნენ და მხოლოდ ერთი ქულით და „მხიარულ სტარტებს“ აჯობეს 24:22. შემდეგ ერთაზე გავიდნენ აგრეთვე ქანელი და ნიბისელი მოსწავლეები.

განხილვა

წელს, 10-19 ივლისს (ფეხბურთში — 6 ივლისიდან), ქ. მოსკოვში სკოის პატრონაჟობით გაიმართება მოსწავლეთა ახალგაზრდული თამაშები. მასში მონაწილეობის სურვილი გამოთქვა სხვათა კონტი-ნენტის 140-ზე მეტმა ქვეყანამ.

თამაშების პროგრამაში შეტანილი სპორტის 15 სა-ხეობიდან ქართველი სპორტსმენები იასპარეზებენ სპორტის 12 სახეობაში.

შეზღუდვების სპორტულ ღონისძიებებზე აკრედი-ტაციის მსურველ სპორტულ ფურცლებს უნდა წარუ-თავსოთ, ა.წ. 25 მარტამდე მამართიოთ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეს-ცენტრის (დ-ალმაშენგლის გამზ. 65, ტელ. 95-20-79).

აკრედიტებული ფურცლების მისაღებად შეზღუდ-ბისა და ცხოვრების ხარჯები უნდა გაიღოს მამა-ღონისძიებამ ორგანიზაციამ ან თვით ფურცლისმცემ-სამართის 12 სახეობაში.

საქმის პრეს-ცენტრი

იოგა კვლავ ჩვენთანაა

ლოს არჩეულდები რეკორდთა (გინესის) კლუბ „ჯოგის“ ეგიდით დაიხატა აგრო-რის კიდევ ერთი, სრულიად ახალი ნაშრო-მი „იოგა თეარია და პრაქტიკა“.

წიგნში შემთავსებულია უძველესი ინდური ფილოსოფიური მოძღვრების, საუ-კუნეების გამოცდებული და ამოცანებუ-ლი, იოგის უმდიდრესი სინდრიდან ზო-

დარბაზში „მეხე შეშინათა“

ვერის პარკში, „შეგარდნის“ კრი-ვის დარბაზში, რომელშიც თბილისის ღია პირველობას უმასპინძლა, მარტო ტექნიკატურის ონგადა აწევას არ ვუ-ლისხმობთ, აი იმასაც, რომ წინა ჩემპი-ონისაგან განსხვავებით გაჩნდა იმედი ახალი, საქმიად საინტერესო მოკრივე-ების აღმოჩენისა, რომელიც გაზაფხუ-ლის შუეს მოიყვება და მას კიდევ უფრო უნდა გამოაბრწყინოს ეს მოკრივეები.

გაზაფხული ყოველთვის განახლების დასაწყისია და სწორედ ასეთი „გაზაფ-ხული“ უდგას თბილისურ კრივის. მარ-თალია, ამ მხრივ ხელშეხსნები ჯერ არა-ფერი გაკეთებულია, მაგრამ დედაქალა-

ქში კრივის ასაღორძინებელი ბევრი სასი-კეთო ჩანაფიქრი აქვს ახალგაზრდულ საქა-ლაქო ვედეტაციის თავმჯდომარეს მაღნაზ მამამთავრისა და რომ იგი მთელი გუ-ლით შეუდგა საქმეს, ამ შეგირებზეც გა-მირჩნდა — რამდენიმე წვედელს თავად უმ-საჯა რინგზე... რაც შეეხება ორთაბრძოლე-ბის დონეს, იგი აქარად განსხვავდებოდა წინანდელ საქალაქო პირველობებისაგან, ბევრად უფრო მომზადებული მოკრივე-ბი წარსდგნენ რინგზე. პირველ ყოვლისა 48 კგ წონის უნივერსიტეტელ გიორგი გა-ციტიძეზე უნდა ითქვას, რომელმაც გა-კრიბული ტაქტიკით წარმართა ფინალური ბრძოლა თენგიზ ჯმუხაძის წინააღმდეგ და

დამსახურებულად გაიმარჯვა. დაწყებულ იოგა რომ უფიქროს სპეციალური პრიზი — საუკეთესო ტექნიკისათვის, უდავოდ გა-იყობოდა დასაყუთრებლად.

დანარჩენ წონებში ქალაქის ჩემპიონე-ბი გახდნენ: 54 კგ — თამაზ ქეზაძე, 57 კგ — ანდრონიკ კოროდელიანი, 60 კგ — შა-ლვა თათუნაშვილი, 63,5 კგ — დავით ხო-რანაული, 67 კგ — სპარტაკ ვინგარაული, 71 კგ — ნიკა დავლიანი, 75 კგ — და-ვით ქრისტინაშვილი, 81 კგ — გიორგი კენჭიშვილი, 91 კგ — გიორგი კენჭიშვილი, +91 კგ — საქართველოს ჩემპიონი რუსთაველი ზურაბ გეგელიშვილი.

ზ. უნგიაშვილი

იოგა კვლავ ჩვენთანაა

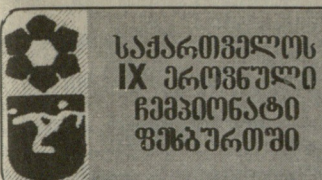
ლოს არჩეულდები რეკორდთა (გინესის) კლუბ „ჯოგის“ ეგიდით დაიხატა აგრო-რის კიდევ ერთი, სრულიად ახალი ნაშრო-მი „იოგა თეარია და პრაქტიკა“.

წიგნში შემთავსებულია უძველესი ინდური ფილოსოფიური მოძღვრების, საუ-კუნეების გამოცდებული და ამოცანებუ-ლი, იოგის უმდიდრესი სინდრიდან ზო-

იოგა კვლავ ჩვენთანაა

ლოს არჩეულდები რეკორდთა (გინესის) კლუბ „ჯოგის“ ეგიდით დაიხატა აგრო-რის კიდევ ერთი, სრულიად ახალი ნაშრო-მი „იოგა თეარია და პრაქტიკა“.

წიგნში შემთავსებულია უძველესი ინდური ფილოსოფიური მოძღვრების, საუ-კუნეების გამოცდებული და ამოცანებუ-ლი, იოგის უმდიდრესი სინდრიდან ზო-

„დინამო“ მაინც „დინამო“!

რუსთავი — დინამო (თბ) 0-1

14 მარტი. რუსთავი. „ფოლადის“ სტადიონი. 3 ათასი მაჟორიტარი. რუსთავი: ქორიძე, მენთეშაშვილი, გვაზავა, კუდინოვი, არზიანი, ზირაძე, ცო-მაია, ფეშვარიშვილი, მელაძე (პატარაძე), ყიფიანი, ჩუხუა. დინამო: ჭანტურია, ლომთაძე, გელაძე, დიდაძე, ციტიშვილი, გუჩუა (ზ. ჩელაძე), კიკნაძე, ალექსიძე, აშვეთია, მუჯირი (ბურდული), ხომერიკი (წითაშვილი). გოლი: აშვეთია (29). ციტიშვილი 71-ე წუთზე ვერ გამოიყენა პენალტი. გააფრთხილეს: ზირაძე, ჩუხუა, ლომთაძე, გუჩუა. მსაჯე: თამაზ ლაცაბაძე (სურამი).

სტადიონზე მისულმა გაცივრებით ვიციტებ — რა, რუსთავში წვიმდა? ტალახში ამოსვრული ფეხბურთელები ამის საბაბს ნამდვილად მაძლევდნენ. თუმცა ნუ იტყვით, ისედაც ცუდი სარბიელი მთლად უფარგისი გამხდარა მას შემდეგ, რაც თამაშის ორგანიზატორებს იგი „გულმოდგინედ მოუ-ტყვეს“. სხვათა შორის, ამაზე ყურადღება გამახვილა თბილისელთა მწვერთვულმა დღევით ყიფიანმა მატჩის შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე — რუსთავის სტადიონზე ხშირად იმართება ოფიციალური საერთაშორისო მატჩები და ასეთ „მინდორზე“ თამაში ქართულ ფეხბურთის პრესტიჟის ნამდვილად არ შეჰმატებს. იქვე, ყიფიანმა მეტოქის გუნდის მთავარი მწვრთნელი გაიზო დარსაძე შეაო — მოკლე დროში საკმაოდ კარგი გუნდი შეიქმნა და ეს კოლექტივი მალე მოწინავე გუნდების რიცხვში იქნება. დიდა, თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ დინამოელებს რუსთავში თამაში ტრადიციულად უჭირთ, თანაც ადგილობრივი ფეხბურთელები მეტად უკომპრომისოდ იყვნენ განწყობილნი, მაყურებელმა საინტერესო ორთაბრძოლა ძალად დაიწყო თუ არა მატჩი, მეტოქეები ისეთი გასამაგებით ეკვეთნენ ერთმანეთს, რომ გამოცდილმა თამაზ ლაცაბაძემ პრობლემა ყოფილა ბარათების ფრიალითა შეძლო მდგომარეობის გა-მესტუმრა. ჭეჭენის ჩემპიონმა უფრო აქტიური 3-5-2 სათამაშო სტეპით თამაშა, ხოლო მასპინძლებმა კონტრშე-

თსუ (თბილისი) - კოლხეთი-1913 (ფოთი) 0-2

თსუ: დოლიძე, ყოლბაია, ვერმეჟი. კვიტაძე, სვანიძე (გვაზავა, 70), შალაბერიძე, გემუაშვილი, მანუაშვილი (კობეშვილი, 74), რუსია, მელაძე, ქორიძე.

კოლხეთი-1913: ჭეჩიაძე, მიქაბერიძე (ლაღინიძე, 73), ტორიანი, გიორგაძე, გიორგობიანი, ჩხენკელი, ნოზაძე (დ. მახარაძე, 77), ქუტიძე (გოროზია, 70), სუხიაშვილი, წიფიშვილი, ქობულაძე.

გოლები: 0-1. მიქაბერიძე (19), 0-2 წიფიშვილი (80).

მსაჯე: ე. სილაგავა (თბილისი).

გააფრთხილეს: ვერმეჟი, კვიტაძე, ჩხენკელი, რუსია, გიორგობიანი.

გააფრთხილეს: ქობულაძე.

რვა დღის განმავლობაში გუნდები მესამედ შეხვდნენ ერთმანეთს. სათაოდ ღველი თბილისელებმა მისაჯეს, მაგრამ ფოთელები რომ რევენსისთვის იბრძოდნენ, ეს ცხადი იყო. გარდა ამისა, ორივე გუნდს საკმაოდ მაღალი ამბიციები აქვს — უფროს ტურნირებზე თამაში.

შეხვედრაც მეტად დაძაბული და უცნაურად აღსაყდ გამოდგა, რაშიც ყველაზე დიდი წვლილი მისაჯეს ელგუჯა სილაგავას მიუძღვის. ვერ ერთი, მან ვერაფრით ვერ აღგვთა მინდორზე უფროა და მეორეც, აშკარა სიმბათი-ებით იყო განწყობილი ფოთელთა მიმართ.

მე-6 წუთზე რუსია მარჯვენა ფრთიდან შეიჭრა სტუმრების საჯარმო-ში. კარგად დაარტყა, მაგრამ ჭეჩიაძემ კუთხურზე უკუაგდო ბურთი. თითქმის ამას უტყდნენ, ფოთელები გააქტიურ-

დნენ და მწვავე შეტევები განაგრძეს. წიფიშვილმა თავით დაუგდო ბურთი სუხიაშვილს, რომელმაც ხელსაყრელი პოზიციიდან არაუხსტად დაარტყა კარში. გოლი კი ასე გავიდა: წიფიშვილმა საჯარმის მისაღწევითან მიიღო ბურთი და კარგი პასით დოლიძის პირისპირ გაიყვანა მიქაბერიძე, რომელმაც ძლიერი დარტყმით დააწინაურა „კოლხეთი-1913“.

სუთიოდ წუთში ქორიძემ მარცხიდან განაგრძო რეიდი, მაგრამ საჯარმოში სარმა გამოსდეს. მსაჯმა ამ ეპიზოდს ყურადღება არ მიაქცია, ასეთი მომენტები კიდეც ორჯერ შეიქმნა შესვენებამდე და ორივეჯერ აშკარა იყო სვანიძის და რუსიის წინააღმდეგ თამაშისა წესის დარღვევა. თუმცა მსაჯმა პენალტის დანიშნა არც ერთხელ არ ჩათვალა საჭიროდ. ასეთმა არაობიერებებმა მთლად გააცუცხლა

თსუ-ს მოთამაშეები და მეტადრე მწვრთნელი ოთარ გაბელია. თბილისელები მიიქცნენ ახერხებულ უპირატესობის შენარჩუნებას. გემუაშვილი ორჯერ შეიჭრა მარცხენა ფრთიდან, მაგრამ გადაცემები ზუსტად არ გამოსდებოდა.

თამაშის მეორე ნახევარში კიდეც უფრო ნათელი გახდა მასპინძელთა უპირატესობა. 52-ე წუთზე რუსიამ შესანიშნავად ითამაშა და ლამაზად დაარტყა, მაგრამ ბურთი ძელს მო-ხვდა. რამდენიმე წუთში კი იგივე რუსია საჯარმოში აშკარად მოეწეა გიორგობიანმა, მაგრამ 11-მეტრიანი ამ-ჭერადაც ვერ ვიხილეთ. 63-ე წუთზე შალაბერიძემ ახლო მანძილიდან ოდნ-ავ არაუხსტად დაარტყა. მატჩის მი-წურულს მდგომარეობა მეტად დაიძაბა და შესლა-შემოხალცა საკმაოდ იყო, მაგრამ არბიტრმა სწორედ იმ დროს ამოლო წითელი ბარათი, როცა ყე-ლაფერი დამთავრებული იყო და თა-ნაც, ალბათ ყველასთვის გაუგებრად. ქობულაძეს რაიმე უფროა, ან ამა-გვარი რამ არ ჩაუდგია. იქამდე კი, ფოთელები კონტრშეტევაზე გადავიდნენ, რასაც წიფიშვილის მეორე ბურთი მო-კმა.

ამ მატჩის ლოგიკური შედეგი ალბათ, ფრე იქნებოდა, მაგრამ არაობიერებ-ბურთის წყალობით ფოთელებმა სამი ქულა მიითვალეს, რითაც გააუმჯობე-სეს შანსები ევროთასების საგზურის მოსაპოვებლად.

ილია ნანოზაშვილი

ახლოდ გაქცევილი ზაფხუბი

სიონი (გოლნისი) - დინამო (ბათუმი) 1-0

სიონი: დლაქიშვილი, ჩომახიძე, შა-კიაშვილი, ყიფიძე, ნიკლაური, სა-მხარაძე, ტარტარაშვილი, ჯაფარი-ძე (ფოფხაძე), ტყაბაძე, ჯაგინიძე (თვალაბიშვილი), გაგუა.

დინამო: ტოგონიძე, ი. მახარაძე, მინ-დაძე, სიჭინავა, შეყილაძე, თორლა-შვილი, მ. მახარაძე, აფხაზავა, სოლო-ლაშვილი, კანტიძე, ზირაძეშვილი.

გოლი: ჩომახიძე (85).

გააფრთხილეს: მ. მახარაძე, კანტი-ძე, ჯაგინიძე.

მსაჯე: ოთარ გუნთაძე (ლანჩხუთი).

ვიტ-ჯორჯია (თბილისი) - მარ-გვეტი (ზესტაფონი) 0-0

ვიტ-ჯორჯია: გუგუნავა, ილურიძე, მაისურაძე, ჭოხონელიძე, არჩვაძე,

დვალაშვილი, ქუთათელაძე, ნადირა-ძე, კაჭარავა (ალაიძე), ჭუმბური-ძე, გოჩაშვილი.

მარგვეტი: ნიჭაბერიძე, კაკაბაძე, ფვა-ნია, გაბრიჭიძე, ღონდაძე, კაცია-შვილი, სულაკაძე, მაღალურაძე (ქურციკიძე), შავგულიძე (გოგაძე).

გააფრთხილეს: გაბრიჭიძე.

მსაჯე: ავთანდილ შალაბერიძე (ქუთაისი).

სამგურალი (ნებალტუო) - დილა (გორი) 0-0

სამგურალი: ბოზოხიძე, მახვილაძე, ფრანგიშვილი, შველიძე, ჭელიძე, ფა-კაძე, დ. ჯანელიძე (ქუთათელაძე), ძა-გინიძე, ი. ხაჭაპურიძე, სურცილაძე (ვლ. ჯანელიძე), თევდორაძე (დარსაძე). დილა: ჭანტურია, ბალაშვილი, რ. ხა-ჭაპურიძე, ჯ. გაგინიძე (ჩიტაია), თა-რნისიშვილი, რევაზიშვილი (კაიდა-რაშვილი), მარგაშვილი, ხ. გაგინი-ძე, მარლიშვილი, სორგუაშვილი (შა-ტაკიშვილი), ლომიძე.

გააფრთხილეს: ფხაკაძე, ბალაშვილი.

მსაჯე: ალექსანდრე შილაკაძე.

გურია (ლანჩხუთი) - მერა-ნი-91 (თბილისი) 1-1

გურია: ვარდანაძე, ლურჯაია, კ. კვე-კვესკირი, კუკულაძე, ჯაშიაშვილი (განგუა), თიბლაშვილი, ხოსროშვი-ლი, ვ. კვეკვესკირი, ჩხეტიია, ბერი-ძე, (პატარაია), ბულუხია.

მერანი-91: გვენცაძე, ივანიშვილი, ჯი-შკარიანი, გიგიტაძე, ბუსრიკიძე (დავითაშვილი), აბაზაძე, გენაძე, ინიშვილი, მესხი (ჩიგოშვილი), მა-ზანაშვილი (ალადაშვილი), კაპანა-ძე.

გოლები: 1-0 ზ. კვეკვესკირი (3), 1-1 მესხი (45).

გააფრთხილეს: გენაძე, თიბლაშვი-ლი, ვ. კვეკვესკირი.

მსაჯე: გ. ასკაროული (ქარელი).

მალაროელი (ჭიბურა) - ოდიში (ზუგდიდი) 1-3

მალაროელი: გველესიანი, კიპაროი-ძე, იოზაშვილი, ტყეშაძე, გაბრიჭი-ძე, ბარამიძე, შველაშვილი, ბუიშ-ვილი, თ. სამხარაძე, კავთელაძე, მწ-ყურაშვილი.

ოდიში: სოლოლაშვილი, ახვლედი-ანი, ლურსმანაშვილი, ტყეშაძე, ჯა-ბუა, ებრაელიძე, ჩადუნელი, ენდელა-ძე, გლუზნაძე, ისიანი, კალანდაძე. გოლები: 0-1, 0-2 გლუზნაძე (36, 41), 1-2 შველაშვილი (61), 1-3 გლუზნაძე (81).

მიწვევა ბაქოში, გაირკვევა

მეზობელ აზერბაიჯანში, სახელდობრ, ბაქოში, ტარდება ტრადიციული საე-რთაშორისო ბაირამის სადღესასწა-ულო ტურნირი მინი-ფეხბურთში. ას-პარეზობაში საქართველოს ნაკრებიც გამოვა, იგი ჭეჭენის სამგზის ჩემპი-ონის ბაღდათის „ბაას-ჩეოსელის“ ბა-ზაზე დაკომპლექტდა. გუნდის მწვრ-თელია სოსო სირაძე, რომელიც იმე-რუნებს, რომ ნაკრებ საპირის ადგილს დაიკავებს. საქართველოს მინი-ფეხბურთის ასოცი-აციის პრეზიდენტის გურამ დურგლიშვი-ლის თქმით, ერთი თვის შემდეგ განა-

მოგონებები ბასა ლოკოპარიაზე

გამოჩენილ ქართველ ფეხბ-რთელს ავთანდილ (ბასა) ლომთა-შვილს ხანგრძლივი მეგობრობა მაკავშირებდა, შეიძლება ითქვას — მისი გაცნობის დღიდან 1943 წლის გვიანი შემოდგომიდან. ომის წლებში ფეხბურთს მოწუ-რებული ბიჭები სხიარდ შევიდო-დით „დინამოს“ სტადიონზე ჩვენი სათავედგებელი ბორის პაიჭაძის, გა-იოზ ჭეჭელაძის, მიხეილ ბერძენი-შვილისა და მათი აზნაგების სანა-ზავად, გუყურებდით მათ ვარჯიშს, საწვრთნელ თამაშებს. ერთ დღეს გაიოზ ჭეჭელაძემ და-მინაზა თუ არა, თავისკენ მიმინძო და მიიხრა: გაიცანი, ჩვენი გუნდის ახალი წევრი ავთანდილ ლომთა-შვილი. ჩემს წინ იდგა წარმოსადე-გი, გრუსთომიანი, შავგვრემანი აზა-ლაზარა, რომელიც მორცხვად მი-ღიმოდა. ჩვეს შორის უმაღ გაბაზა ურთიერსიმათისი ძაფები: მალე დაგვეგობრდით, ბასა სულ სამიო-დე წლით იყო ჩემზე უფროსი, მინ-დორზე კი იგი ბირველად ვინოდე 1944 წლის გაზაფხულზე. იმ წელს, თუ გასხვით, თბილისის დინამოე-ლები ირანს გაემგზავრნენ აზნა-გური თამაშების ჩასატარებლად და თავისი ბირველი გოლები „დინა-მოს“ შემადგენლობაში ბასამ ირა-ნის სტადიონზე გაიტანა. გაბრწყინ-ებული თვლებით მიყუებოდა სა-ზღვარგარეთული შთაბეჭდილებე-ბისა და ბირველი ოფიციალური თამაშების შესახებ. როგორც ცნობილია, ბასა სოხუ-

იგი ისეთივე დიდი პიროვნება იყო, როგორც ფეხბურთელი

ბირდაბირ ათაყვანებდა ბორის პაიჭა-ძეს, აღტაცებით ლაპარაკობდა ხოლმე მისი შეუდარებელ სპორტულ ნიჭზე, რაინდულ ბუნებაზე. ასევე ძალიან უყ-ვარდა გაიოზ ჭეჭელაძე, არჩილ კიკნა-ძე, გრიგოლ გაგუა, ვიქტორ პანიუკო-ვი, გიგო ანთაძე, მასზე უმცროსები კა-კო თოდრაია, ვოვა ელოშვილი და ვლა-დიმერ მარდანი. შემდგომში მამობრი-ვი მზრუნველობით ეკიდებოდა შოთა იაშანიძეს, ვლადიმერ ბარქაიას, სერგო და ალიოშა კოტრიკაძეებს, გიორგი სი-პინავას, მიშა მესხს, რომელიც, შეიძ-ლება ითქვას, მის ზელში დავაუკაცდა. დაუფიქსარია მათი დუეტი 1959-60 წლებში. რუსი ფეხბურთელებიდან განსაკუ-თრებით აფხინებდა ვ. ბობროვს, რომე-ლსაც „ფეხბურთის ღმერთს“ უწოდე-ბდა, გულთბილი მეგობრობა აკავშირე-ბდა მასავით ელგანტურ და ჭეტლმენ ფეხბურთელთან — სერგეი სალნიკო-ვთან, სიყრბის წლებიდან — ჭერ კიდეც მონაშთიდან — მეგობრობდა ნიკიტა სი-მონიანთან, უფრო გვიან კი, როდესაც იგი „დინამოში“ გუნდის უფროსად მუ-შაობდა, ძალზე თბილი ურთიერთობა დაუშუარდა გავრილ კარლინთან — მთა-ვარ მწვრთნელთან. დიდი როლი შეას-რტა მან სლავა მეტრეველის თბი-ლისში გადმოყვანის საქმეში. სლავა და საერთოდ, 1964 წლის „ოქროს გუნდის“ ყველა წევრი უდიდესი პატივისცემით იყვნენ განწყობილნი მათი უფროსი მე-გობრისა და დამრიგებლის მიმართ, სი-ყვარულით მიმართავდნენ მას მამის სა-ხელით — „ნიკოლაევიჩი“. თავის მხრივ, ბასაც ძალზე მაღალი აზრისა იყო აზა-ლაზარაზე და გულთბილად იყო მა-თაში განწყობილი. სიამოვნებით ვიგონებ არა მარტო ბასას ბრწყინვალე სპორტულ კარიე-რას, არამედ მასთან ადამიანური, მე-გობრული ურთიერთობის ეპიზოდებს. განსაკუთრებით ახლო და მჭიდრო, თი-თქმის ყოველდღიური გახდა ჩვენი ურ-თიერთობა, როდესაც მან ცოლად შე-იქმნა ჩემი მეუღლის თანაკლასელი და მეგობარი მშვენიერი მანდილოსანი მი-მი გეგეპეკორი.

ბასა ლომთაშვილი

კამერუნი

როგორ ითავაზებენ „მოკუთინიკაგაელი“ ლომებს

კამერუნელი ფეხბურთელები ყველთვის მიეკუთვნებიან აფრიკაში ერთ-ერთ უძლიერეს რაიონს. ამას რამდენიმე მიზეზით ხსნიან. ამჟერად ეახსენოთ თუნდაც ის, რომ ფეხბურთს ამ ქვეყანაში (12 მილიონი მცხოვრებელი) ხანგძლივით ისტორია აქვს — ოგი გერმანელებმა დაახლოებით 120 წლის წინათ დაიწყეს. შემდეგ კი კამერუნელი ფეხბურთი კარგა ხნით ფრანგულს გავლენის ქვეშ მოექცა.

კამერუნის ფეხბურთის ფედერაცია (ფედერაციონ კამერუნეზ დე ფუტბოლ) დაარსდა 1960 წელს. 1962 წელს გაწვევრიანდა ფიფაში, ერთი წლის შემდეგ კი აფრიკის ფეხბურთის ფედერაციაში შევიდა. ქვეყანაში დაახლოებით 250 კლუბია, 10 ათასამდე ფეხბურთელი. სეზონი ოქტომბერში იწყება და აგვისტომდე გრძელდება ცენტრალური სტადიონი ქ. იაუნდემში 90 ათას მაყურებელს იტევს. საუკეთესო კამერუნელი ფეხბურთელები სისტემატურად გადადიან ევროპული ქვეყნების კლუბებში. თავის მხრივ კამერუნში ხშირად იწვევენ ევროპულ მწვრთნელებს. აქ მუშაობდა ცნობილი ფრანგი მკარე დომინიკ კოლინა, ნაკრებს წვრთნიდა რუსი სპეციალისტი ვალერი ნეპომნიაჩი.

საინტერესოა, რომ აფრიკელთაგან სწორედ კამერუნელებს ჰქონდათ მსოფლიო ჩემპიონატებში ყველაზე დიდი წარმატება — 1982 წელს ესპანეთში, ხოლო 1990 წელს იტალიაში ნამდვილი ფურორი მოახდინეს. აქ მათ პირველ მატჩში სძლიეს მსოფლიო ჩემპიონ არგენტინელებს, მეოთხედფინალში მივიდნენ, სადაც ისინი ინგლისელებმა შეაჩერეს. კამერუნელების თამაშს არგენტინელ კარლოს ბილაიოდოსთან ერთად მაღალი შეფასება მისცა გერმანელმა ფრანკ ბეკენბაუერმა. 1994 წლის მსოფლიო ჩემპიონატში აფრიკელებს უკვე ფრანგი ენრი მიშელი

მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალისტები

წვრთნიდა. იქ ყველას დაამახსოვრდა 42 წლის როკე მილას შესანიშნავი თამაში. თუკი შეიძლება აფრიკულ ფეხბურთში ერთი რომელიმე, ყველაზე პოპულარული მოთამაშის დასახელება, ეს უდავოდ როკე მილა გახლავთ.

ახლა კამერუნელებს ადგილობრივი სპეციალისტი, 50 წლის ჟან მანგა ონგენე წვრთნის. ადრე იგი თვით იყო კარგად ცნობილი თავდასხმელი, 1990 წელს კონტინენტის №1 ფეხბურთელად დასახელეს. ნაკრებში 10 წლის წინათ მეორე მწვრთნელად დაიწყო მუშაობა, ეხმარებოდა სხვადასხვა სპეციალისტს, შარშან ივლისში კი მთავარ მწვრთნელად დანიშნეს.

როგორც ავტორიტეტული ნაკრები, კამერუნის გუნდი გაანთავისუფლეს აფრიკის შესარჩევი ზონის პირველი ეტაპიდან, მან თამაში პირდაპირ მეორე საფეხურიდან დაიწყო, მოხვდა მეორე ჯგუფში, სადაც მისი მეტოქეები იყვნენ ანგოლის, ზიმბაბუესა და ტოგოს ნაკრებები. დასაწყისში კამერუნელებს ბელგიელი ანრი დეპირე წვრთნიდა. მან, მიმოხილულთა ცნობით, შეძლო წესრიგი დაეყარებინა

ის კლუბ „გამბა ოსაკაში“ დიდი წარმატებით მოთამაშე პატრიკ მბომამ თითო გოლი გაიტანეს. ტოგოელებს კამერუნელებმა სტუმრადაც მოუგეს — 4-2, ზიმბაბუელებიც ორჯერ დამარცხეს — 1-0, 2-1, მთავარ მეტოქეთან — ანგოლებთან ორივე შეხვედრა ფრედ — 0-0 და 1-1 დაამთავრეს და საბოლოოდ 18 შესაძლებლობიდან 14 ქულით (ბურთები 8-2) პირველ ადგილზე გავიდნენ. მათ 4 ქულით გაუსწრეს მეორე ადგილზე გასულ ანგოლებს.

კამერუნის ნაკრები ახლა ძირითადად ლეგიონერებისაგან შედგება. ძირითად მკარედ ითვლება 33 წლის ჟაკ სონგო, იგი ჯერ კიდევ 10 წლის წინათ აფრიკის ჩემპიონი გახდა, დიდი წარმატებით გამოდიოდა სხვადასხვა კლუბში, ითვლებოდა მეორე განთქმული კონგოელი მკარის, ტომას ნკონოს კონკურენტად, ამჟამად თამაშობს ესპანურ „ლა კორუნიას“ში. ჟაკ სონგო, მეტად საიმედო მკარეა. ერთდერით, რაც მწვრთნელს აწინებს, გახლავთ ის, რომ მას კარგი შემცველი არაა ჰყავს. ღმერთმა ნუ ქნას, რომ სონგო, დაშვდეს. დაცვაში ძირითადი ოთხეული ასე გამოიყურება: მიმბოე — კალა — სონგი — ვომე. 27 წლის ტომი ბაიარ მიმბოე ფრიად გამოცდილი ფეხბურთელია. ადრე სამხრეთ აფრიკაში თამაშობდა, ახლა კი თურქეთის „გენჩერბირლიგში“ გამოიღეს. 22 წლის რაიმონ კალა 18 წლისა იყო, როცა მსოფლიო ჩემპიონატში მონაწილეობდა აშშ-ში. ახლა იგი საბერძნეთის ჩემპიონატში გამოდის „პანათინაოს“ შემადგენლობაში. 21 წლის რიგობერ სონგი საფრანგეთის პირველი დივიზიონის ერთ-ერთ საუკეთესო კლუბ „მეცში“ თამაშობს, და იქ ბევრი გულშემატიკარი ჰყავს. მწვრთნელის სიახვე მაინც 18 წლის პიერ ნუნდ ვომეა. ვომე 16 წლისა იყო (1), როცა ეროვნულ ნაკრებში ითამაშა, შემდეგ იტალიაში გადავიდა. შარშან „სერია A“-ს ცნობილ კლუბ „ვიენცაში“

ონგი ფრანგულ „სენტ-ეტენში“ თამაშობს. იგივე ითქმის 31 წლის ჟაკ ეტამზე („ბასტია“), რომელმაც მხოლოდ შარშან მიღო კამერუნის

ჩამი

მოქალაქეობა. თავდასხმაში უძლიერესად ითვლება ჩამი — მბომას წყვილი. 28 წლის ალფონს ჩამი ბერლინის „ჰერტაში“ თამაშობს, 27 წლის პატრიკ მბომა კი, როგორც უკვე ვთქვით, იაპონიის „გამბა ოსაკაში“. 19 წლის ჟოზეფ-დენიზი ჟოზი მარსელის „ოლიმპიკის“ გუნდის წევრია. იგი მიწვეული იყო საფრანგეთის ახალგაზრდულ ნაკრებში, მაგრამ კამერუნის გუნდში თამაში ამჯობინა. გამტყუნდა საფრანგეთის ახალგაზრდული ნაკრების მწვრთნელი რაიმონ დომენეკი, რომელმაც ადრე განაცხადა:

— 10 წლის იყო, ამ ყმაწვილს რომ ყურადღება მივაქციე თუკი ყველაფერი ნორმალურად იქნება, იგი ორი-სამი წლის შემდეგ საფრანგეთის ნაკრებში ითამაშებს.

ახლა კი ვიცით, რომ არ ითამაშებს...

მსოფლიო ჩემპიონატის წინ კამერუნელთა ერთ-ერთი უკანასკნელი რეპეტიცია იყო აფრიკის თასი, სადაც ისინი ადრე ბევრჯერ წარმატებით გაბრუნდნენ. ამჟერად ნაკრებმა გაიმარჯვა ქვეჯგუფში, გავიდა მეოთხედფინალში, სადაც წააგო კონგოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ნაკრებთან — 0-1.

— სამწუხაროდ, ამ შეჯიბრებაში მარცხი განვიცადეთ. სამაგიეროდ, ვიცით, რაზე უნდა ვიმუშაოთ — განაცხადა ონგენე.

კამერუნელების გამოსვლამ მიმოხილველებზე არასასურველი შთაბეჭდილება დატოვა. ისინი თვლიან, რომ მხოლოდ წარსული წარმატებებით ახლა ვერაფერს გახდებოდა ონგენეს ცდამ — ერთმანეთისათვის

შეეწყა გუნდში დარჩენილი რამდენიმე ვეტერანი და ბოლო-ჩანს დაწინაურებული ახალგაზრდობა, მათი აზრით, შედეგი არ გამოიღო. დნელი სათქმელია, რას მიალწვეს იგი ჩემპიონატად, დარჩენილ დროში. კამერუნელებმა ჩაატარეს ამხანაგური მატჩი ლონდონში ინგლისის ნაკრების წინააღმდეგ — 0-2. შეხვედრის შემდეგ პრესკონფერენციაზე ინგლისელების მწვრთნელმა გლენ ჰოდლმა განაცხადა, რომ ადრე კამერუნელებთან თამაში უფრო ძნელი იყო. მან გაიხსენა ინგლის-კამერუნის მატჩები მსოფლიოს 1990 წლის ჩემპიონატის მეოთხედფინალში, ამხანაგური შეხვედრა 1991 წელს. ჰოდლმა თქვა, რომ კამერუნელთა ახლანდელი უფერული გამოსვლა ლონდონში მისთვის მაინცდამაინც მოულოდნელი არ იყო, რადგან უკანასკნელ წლებში ამ ნაკრებს რაიმე წინსვლა არ ეტყობა. მწვრთნელმა აღნიშნა ცალკეული მოთამაშეების ბრწყინვალე ტექნიკა, მაგრამ ძალზე სუსტი სათამაშო დისციპლინა „თუკი ამ ნაკლს გამოსასწორებენ, მაშინ მსოფლიო პირველობაზე ბევრს გააშწარებენ. ისე კი კარგია, რომ საფრანგეთში მათთან ერთ ჯგუფში არ მოგვხვდით“ — ასეთი ქათინაურობით დაამთავრა ჰოდლმა პრესკონფერენცია.

ახლა კი ვნახოთ, რას ფიქრობენ კამერუნის ნაკრებზე უშუალო მეტოქეები. ავსტრიელია მწვრთნელ პერბერტ პროხაზკას აზრით, პირველ ადგილს ჯგუფში უდავოდ იტალიელები დაიკაფენ, მეორე ადგილისათვის ბრძოლაში კი ავსტრიელების მთავარი მეტოქე კამერუნის გუნდი იქნება. ჩეხარე მალდინი კამერუნელებს საბოლოო მეტოქედ არ მიიჩნევს, ასევე ფიქრობენ ჩილელებიც. რაც შეეხება თვით უნ მანგა ონგენეს, იგი, ცხადია, იმედს არ კარგავს.

— ჯგუფი საკმაოდ ძლიერია, მაგრამ ჩვენ არ გვეშინია არც ფრიად გამოცდილი იტალიელების, არც მტკიცე ავსტრიელებისა თუ სალას-სამორანოს დუეტისა. იმედი მაქვს, რომ შევძლებთ პირველი ეტაპის დაძლევა. ყოველთვის ვცდილობთ მოთამაშეებმა გამოამჟღავნონ მათი შესაძლებლობის მაქსიმუმი. ვფიქრობ, ამჟერადაც გადავტრით დასახულ ამოცანას.

ბივი თორაელი

ზაგალო და ფოგთი

ვეფერანეის იუდალ

პარიან: რაის და ზაგალოს მომავალ ოთხშაბათს მსოფლიო ჩემპიონატის მზადების პროგრამით მსოფლიოს უძლიერესი ეროვნული ნაკრები ევროპის ჩემპიონს ხვდება უფასვარ გარდაცვალილი პრეზიდენტის არტემიო ფრანკის თასზე. ცხადია, მატჩი საყოველთაო ინტერესს იწვევს. მარიო ზაგალოც, ბერტი ფოგთიც დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ მომავალ ამხანაგურ მატჩს, რომელმაც პასუხი უნდა გასცეს ბევრ კითხვაზე. ასე, ყვე-

FRANCE 98

INFORMATIONS

გოლო პანს პოსევენ

ლას აინტერესებს შემთხვევითია თუ არა ბრაზილიელთა ბოლო წარუმატებლობები, ანდა, როგორ ფორმაში არიან გერმანელები, ვის დააყენებს მწვრთნელი თავდასხმაში — იურგენ კლინსმანი „ტოტენჰემში“ ისე სუსტიად გამოდის, რომ კითხვის ნიშნის ქვეშაა მისი მონაწილეობა მსოფლიო ჩემპიონატში.

ამ დღეებში მარიო ზაგალო საფრანგეთში იყო, სადაც საგანგებოდ დაესწრო მატჩს „პარი სენ-ჟერმენის“ მონაწილეობით — ამ გუნდში

გამოდის სახელგანთქმული სოკრატის უმცროსი ძმა, ნაკრების ყოფილი კაპიტანი რაი. იგი ეროვნულ გუნდში თითქმის ოთხი წელია, რაც არ გამოუძახიათ. ბოლოს ფეხბურთელმა ნარიზისფერი ფორმა 1994-ში, ამერიკის მსოფლიო ჩემპიონატის ნახევარფინალში შევდების წინააღმდეგ მორიგე (მაშინ მწვრთნელი პარეირა მოთამაშით უკმაყოფილო იყო — ტურნირი კარგად დაიწყო და მერე თამაშს თანდათან უკლო). ახლა ზაგალომ გადაწყვიტა ვეტერანს შანსი მისცეს ნაკრებში ადგილის დასამკვიდრებლად.

რაის გარდა ზაგალომ გერმანელების წინააღმდეგ მატჩში კიდევ 11 ლეგიონერი გამოიძახა: ალდაირი და კაფუ (ორივე — „რომა“), დორივა („პორტუ“), დუნგა („ჯუბილო ივატა“, იაპონია), ელბერი (ბაიერნი), ლეონარდო („მილანი“), რივალდო („ბარსელონა“), რობერტო კარლოსი („რეალი“), რონალდო და ზე ელიასი (ორივე — „ინტერი“), სეზარ სამპაიო („ანა სატო“, იაპონია).

მოყვანილ სიაში ყურადღებას იპყრობს ედმუნდოსა და ანდერსონის არყოფნა. ერთი ხა-

ნობა ედმუნდოს ნაკრებში არ იძახებდნენ, შემდეგ „ოქროს თასზე“ მიიწვიეს, მაგრამ ბოლოდროინდელი სკანდალის (მან „ფორენტინა“ თვითნებურად დატოვა) შემდეგ ზაგალოს რჩეულთა სიიდანაც ამოაგდეს. რაც შეეხება სონი ანდერსონს, „ბარსელონაში“ იგი ხშირად სათაღარიგოთა სკამზე ზის.

ახლა გერმანელთა ბანაკსაც გადაგვიდეთ — ბრაზილიის ნაკრების წინააღმდეგ მატჩში გამოძახებული სია ფოგთს ჯერ არ გამოუქ-

ვეყენია, მაგრამ ამ დღეებში მწვრთნელმა ჟურნალისტებს განუცხადა, რომ იმედი აქვს დაშავებული კაპიტანი მათიას ზამერი შეძლებს მსოფლიოს ჩემპიონატში თამაშს: „მისთვის ნაკრების კარი ყოველთვის ღიაა. მართალია ოქტომბერში გაკეთებული მუხლის ოპერაცია ვერ მოიშუშა, მაგრამ ექიმები თვლიან ორიოდ კვირაში უკვე შეეძლება შეუდგეს ვარჯიშს. საფრანგეთში დიდი ბრძოლები გველის, მათ შორის ევრეთნოდებულ აუტსაიდერებთან — ამერიკელებსა და ირანელებთან. ამიტომ ზამერისნაირი მებრძოლის ყოფნა გუნდში აუცილებელია“.

გულშემატიკეობებს შევასხენებთ, რომ პირველად არტემიო ფრანკის თასი 1985 წელს გათამაშდა და მაშინ საფრანგეთის ნაკრებმა დაამარცხა ურუგვაის გუნდი, 2-0, მაგრამ გარკვეული პრობლემების გამო თასის მეორე გათამაშება მხოლოდ 1993 წელს გაიმართა: არგენტინელებმა პენალტების სერიით სძლიეს და ნიელებს, გერმანიას — ბრაზილიის მატჩი შედეგად შტუტგარტში.

რობერტო კარლოსი

მოკუთინიკაგა თუ არა „იუგოს“?

ბელგიაში, ევროპაერთიანების ქვეყნების საგარეო საქმეთა მინისტრებმა მოილაპარაკეს, რომ საფრანგეთის მსოფლიო ჩემპიონატს აღარ ჩამოაშორონ იუგოსლავიის ეროვნული ნაკრები, თუ სერბთა პრეზიდენტი სლობოდან მილოშევიჩი მოლაპარაკებას დაიწყებს კოსოვოს მხარის ალბანელ მოსახლეობასთან. ეს განცხადება გააკეთა შედეგითი საგარეო საქმეთა მინისტრმა, თუმცა მას მხარი არ დაუჭირეს სხვა სახელმწიფოს კოლეგებმა: „მილოშევიჩს ვადა 25 მარტამდე მივეცით, რათა

ბოლო მოუღოს ქვეყნის სამხრეთ ნაწილში რეპრესიებს. წინააღმდეგ შემთხვევაში 5 წლის წინანდელი ამავე განმეორდება.“ გულშემატიკარი, ალბათ, მიხვდა, რას გულისხმობენ მინისტრები — ფიფამ იუგოსლავია ერთხელ უკვე მოკვეთა საერთაშორისო საფეხბურთო ცხოვრებას — 1992-ში ხორვატია-ბოსნიის ომში ჩარევის გამო. ასე რომ, ყველაფერი ამ თვეში გადაწყდება. საწყენი კი იქნება, იუგოსლავიის ნაკრებმა საფრანგეთში ვერ ითამაშოს — ნამდვილად ძლიერი გუნდია, რომელსაც ფავორიტებშიც კი ასახელებენ.

საზღვარგარეთის ფეხბურთის ამბები

ფეხბურთელი სოკოვა, სოკოვი და ჟალოვა

ასეც ხდება, პოსტაბუტური სი-ერის ერთ-ერთი ქვეყნის (უფრო ზუსტად რომ ვთქვათ, რუმინეთის) საფეხბურთო კლუბი „უნივერსალური“ უმაღლესი დივიზიონის გათამაშების ატლანტიკური ქართული კლუბებისა არ იყოს, ასეც ფინანსურად დაუჭურვებულია, რის შემდეგაც ფეხბურთელები და მწვრთნელები თვეობით არ იღებენ გასამართლებელს.

რა ჯნათ, როგორ გამოვიდეთ, თუნდაც დროებით, ფინანსური კრიზისიდან? ბევრი იფიქრებს თუ ცოტა, ერთი უცნაური და იმედოვნითაა მხოლოდნაირად გადაწყვეტილება მიიღეს — გუნდის წამყვანი ფეხბურთელი იონა რადუ ჰედა ლიგის გუნდს ორ ტონა საჰაერო და ორ ტონა ლორის ზოვით გაუყვალა. ახლა გუნდის მწვრთნელები და ფეხბურთელები ბარბანტის მონადირეები არიან. ამოღებული თანხით ფეხბურთელებს ხელფასებს გაუსტუმრებენ, ხოლო, ღმერთმა ქნას, და თუ რაიმე კიდევ დარჩა, ეგებ მსაჯულთა მოვლისათვის და რაგორმე აუტსაიდერობიდან დავაღწიოთ თავი — ოცნებობენ რუმინული კლუბის წევრები.

ისე, არ გეგონათ, რომ ბალკანელები გენიოსები არიან და თავისი ხერხის დაბატონებას შეეცდიან. ნურას უკაცრავად, რომც მოინდომოს, არაფერი გამოუვათ ერთი უბრალო მიზეზის გამო: ეს ხერხი უკვე გამოგონილი და აპრობირებულია და, იცით სად? დიას, მიგვიხსენით, ჩვენში: შარშანწინდელ საფეხბურთო სეზონში ქუჩისა და „ტორპედოს“ ფეხბურთელებს ხელფასებს, ასე ვთქვათ, ნატურით — არაფრით ან ტელევიზორებით აძლევდნენ და დარბოვდნენ ამის შემდეგ ფეხბურთელები არყის ბოთლებითა და ტელევიზორებით ბარბანტში, რათა ეს ყველაფერი ფულად ექციათ.

შინ შეიშინებოდა როლი დაგვიტანდა

უკვე ვიწყებოდით, რომ გერმანი-დან, სადაც იგი რამდენიმე წლის განმავლობაში თამაშობდა, არგენტინა-ში დაბრუნებული, ცნობილი თავდა-სხმელი როდოლფო კარლოსო მისევე ეროვნულ ნაკრებში მიიწვიეს. როგორც არგენტინელი პრესა იუწყება, სწორედ კარლოსო იყო საუკეთესო არგენტინა — ბულგარეთის ამასწინა-ნდელ ამხანაგურ მატჩში (2-0), გო-ლები ბატისტუტამ და ლოპესმა სწო-რედ კარლოსის ზუსტი გადაცემების შემდეგ გაიტანეს.

სად იქნება მათიას ზამერის 1998 წლის 15 ივნისი?

1996 წელს მათიას ზამერის ევროპის №1 ფეხბურთელი იყო. ახლა? იმ დროიდან მოყოლებული მან მარცხენა ფეხზე ოთხი ოპერაცია გადაიტანა, სხვა, საკმაოდ სერიოზულ ავადმყოფობებზე რომ აღარაფერი ვთქვათ, ნიშნავს თუ არა ყოველი-ვე ეს, რომ იგი უკვე საბოლოოდ უნდა გამოეთხოვოს გერმა-ნიის ეროვნულ ნაკრებს? ამ და სხვა საინტერესო საკითხე-ბზე ესაუბრება მას ჟურნალ „აიკერის“ კორესპონდენტი.

● პერ ზამერ, რა დაგეგმეთ 1998 წლის 15 ივნისის დაახლოებით 21 საა-თისთვის?

— ვიცი, რომ ამ დროს გერმანია მსოფლიო ჩემპიონატის პატრში შეხე-დება ამერიკის ნაკრებს, ვნახოთ, ვიქ-ნები თუ არა იქ. ძალიან ვიმედოვნებ, რომ ვიქნები.

● დიას, მაგრამ ამას წინათ თქვენ ახალი ავადმყოფობის დიაგნოზი და-გისვეს.

— ამას ფარისებრი ჯირკვლის პი-პერფუნქცია ჰქვია, მაგრამ მისი მკუ-რნალობა შეიძლება.

● კი მაგრამ, განა გაქვთ მსოფლიო ჩემპიონატში თამაშის რაიმე იმედი?

— როგორ არა, მინდა საფრანგეთში გამგზავრება. უბრალოდ, რაც შეიძლე-ბა მაღე უნდა გამოვმჯობინდე, რათა მომზადებისათვის საკმაოდ დრო და-მრჩეს.

● ბოლო ხანებში თქვენ ბევრჯერ დაშავდით. არ დაგბადებიათ აზრი — მორჩა, უნდა გამოეთხოვოთ ფეხბურთს?

— ოქტომბერში ორი ოპერაციის გა-დატანის შემდეგ, ცხადია, მაინცდამა-ინც კარგ გუნებაზე ვერ ვიქნებოდი. ისე რომ, ბევრჯერ ვიფიქრე, ღირს კი შემდგომი წვადება? მაგრამ ახლა უკვე ყველაფერი დავივიწყე და ხელი მოვიკიდე საფეხბურთო ფუნქციების თა-ნმომდევრულ აღდგენას.

● თამაშს რომ დაამთავრებთ, შე-მდეგ რაღას აპირებთ?

— ყველა შემთხვევაში ვაპირებ ფე-ხბურთში დარჩენას.

● მეწველის სმოკინგში გამოეწე-ვობით თუ საწვრთნელ კოსტუმს ჩაი-ცვამთ?

— მწვრთნელად მუშაობა მინდა.

● ბუნდესლიგის სამივე ახალბედა

გასაოცრად ძლიერად თამაშობს. ხომ არ აგვიხსნით, რატომ?

— „აიკერის“ სლავურები „აბსოლუ-ტური ფენომენია“. „ვოლფსბურგისა“ და „შტუტგარტისა“ განსხვავებით, ამ გუ-ნში ყოველგვარი დამატებითი დატ-ვირთვისაგან თავს იკავებენ.

● მაგრამ მაინც რაშია „აიკერს-ლაუტერის“ წარმატების საიდუმლო-ება?

— იქ სხვადასხვა გარემოება კა-რგად დაერთო ერთმანეთს. გუნდი მშ-ვენივრად ათამაშდა, ოტო რეპაგელი პირდაპირ იდეალურად მოერგო მას.

● ამ მომენტისათვის ბუნდესლიგა ორი კლასისაგან შემდგარ საზოგადო-ებად იქცა: 1 კლუბი დაწინაურდა, და-ნარჩენები კი ლიგაში დასარჩენად იბ-რძებიან. როგორ ავხსნათ ესოდენ ექს-ტრემალური სიტუაცია?

— მოვლენების განვითარება გვი-ჩენებს, რომ ბუნდესლიგაში ძლიერად და თანაბრად თამაშობენ. ბევრ კლუბს ძალიან კარგი მწვრთნელები უდგას სა-თავეში.

● ეკონომიკური თვალსაზრისით ლიგა აყვავებულია, მაგრამ როგორ-ღაა საქმე სპორტული მხრივ?

— კვაც წინსვლაა. თავს ნებას მივცემ გაგახსენოთ ჩემს მიერვე აღწერილ ნათქვა-მი სიტყვები იმის შესახებ, რომ გავა რა-მდენიმე წელი, ყველა საუკეთესო გერ-მანელი ფეხბურთელი სამშობლოში და-ბრუნდება, კონკურენციას კი რამდენიმე კარგი ლეგიონერი გაამძაფრებს. მაშინ დარწმუნებული ვიქნები, რომ ვითარება შე-იცვლება და ყველა ტურნირში იტა-ლიელები ადარ გაიმარჯვებდნენ.

● 1997 წელს ევროთასეში იტა-ლიელები ორჯერ დამარცხდნენ გერ-მანელებთან.

— რა თქმა უნდა, „შალკესა“ და

დორტმუნდის „ბორუსიას“ გამარჯვე-ბებში ცოტა იტალიელი იყო, მაგრამ აი წელსაც გერმანელები ევროპულ ტუ-რნირებში კარგ შედეგებს აღწევენ.

● ფეხბურთელების ხელფასმა უკვე ჰერს მიღწია თუ მათზე შემდეგ კი-დეგ უფრო მეტს დახარჯავენ?

— „აიკერის“ შემთხვევით როდი აც-ხადებს, რომ ერთხელ რონალდოს შე-ტენაზეც არ იტყვის უარს. „აიკერს“ ისღა დარჩა, თავისი დიდი სახსრები და შესაძლებლობები კაპიტალად აქ-ციოს. ისე კი, ყველაფერი გულშემატ-კივარზეა დამოკიდებული — სანამ იგი სტადიონზე დადის, ტელევიზია და რე-კლამა ფეხურთს დიდ ფულს დაახა-რჯავს.

● რას იტყვით გერმანელების მე-ტოქეებზე მსოფლიო ჩემპიონა-

ტში. ამერიკის ირანისა და იუგოსლავიის ნაკრებებზე?

— გასეირნებას ნურცერთ მატჩში ნუ ვეღობ. ძალიან კარგად უნდა მო-ვემზადოთ. თუკი ამას მივაღწევთ, მა-შინ დავამარცხებთ მეტოქეებს ჯგუ-ფში და ჩემპიონატის შემდგომ ეტაპზე თავდაუზოგავად ვიბრძოლებთ.

● რას შეიძლება მიადწიოს გერმა-ნიის ნაკრებმა ამ ჩემპიონატში?

— ყველაზე დიდ წარმატებას — ჩვენ სუპერკლასის ნაკრები გვყავს.

● მიუხედავად იმისა, რომ მოთა-მაშეების საშუალო ასაკი მაღალია?

— ამას ნუ მივაქცევთ ყურადღებას. ჩვენი გუნდი ძლიერია და კვალიფიცი-ური რეზერვებიც ჰყავს.

● რითი განსხვავდება ლიბერო-ოლაფ ტონი ლიბერო მათიას ზამერი-საგან?

— დიდ განსხვავებას ვერ ვხედავ. შეიძლება მხოლოდ ისაა, რომ იგი ჩე-მზე ორი სანტიმეტრით დაბალია. საე-რთოდ კი, ტონი შესანიშნავი ფეხბურ-თელია, რომელმაც მშვენივრად იცის, როგორ ითამაშოს დაცვაში და თავდა-სხმაშიც. იგი „შალკე-04“-ის ნამდვი-ლი ლიდერია.

● შეიძლება ერთ გუნდში თქვენც ითამაშოთ და ტონთან?

— ეს ბერტი ფოგთსმა უნდა გადაწყვიტოს. თუკი იგი ჩათვლის, რომ ასე-თი წყვილი სჭირდება, ამას გააკეთებს კიდეც.

● ლიბეროს ადგილს პირადად თქ-ვენთვის ხომ არ მოითხოვთ?

— ამას კატეგორიულად არასოდეს მოგიფიქრებია.

● ლოთარ მათეუსმა განაცხადა, რომ, თუკი ნაკრებს სჭირდება, იგი მზად არის დაეხმაროს მას, კვლავ ითამაშოს თქვენ დაა ბრუნდებით მას ნაკრებში?

— ეს მხოლოდ ერთი კაცის — ბე-რტი ფოგთის კომპეტენცია გახლავთ.

● კირსტენის, პანინისის, მარშა-ლის, ლინკეს და იერემისის სახით დიდ როლს ასრულებენ ის ფეხბურთელები, რომლებიც ყოფილ გერმანიის დე-მოკრატიულ რესპუბლიკაში დაწინაუ-რდნენ. ეს ხომ არ ლაპარაკობს იმ კარგ მუშაობაზე, რომელიც თავის დროზე აღმოსავლეთ გერმანიის სახელგა-ნთქმულ ბავშვთა და ახალგაზრდულ სპორტულ სკოლებში იყო?

— ხელი უნდა ავიდოთ ამ მოძე-ვებულ კატეგორიებზე — აღმოსავლეთ — დასავლეთი. ყველა ზემოთ ჩამოთ-ვლილის მთავრად, თუ სად დაიბა-და, უბრალოდ, კარგი ფეხბურთელები არიან. მე პირადად მოხარული ვარ, რომ მომზადება სწორედ ამგვარ სკო-ლებში გაგვიარა.

იგი ისეთივე დიდი პიროვნება იყო, როგორც ფეხბურთელი

ნერმა. მისი დახმარებით მანქანა გზა-ზე ჩამოვიყვანეთ და დავმშვიდობეთ ჩვენს თავსაინ ღამის მკველს.

წლების მანძილზე ბასას — ამ ლა-ლი, კეთილმოყვარე ადამიანის ცხოვ-რება მშვიდად და ბედნიერად მიედო-ნებოდა. დიდი სიხარული მოუტანა მას ვაჟიშვილის — თენგიზის დაბადებამ 1948 წელს, მაგრამ ამ ყველაფერს პა-ტივიცემულ და საყვარელ ადამიანს მა-ღე ერთი დარდი გაუჩნდა, რომელსაც იგი მარტო ახლობელ ადამიანთა წრე-ში ამჩნევდა. 1955 წელს მწვრთნელებ-მა იგი, მოწოდებით თავდასხმელი, შეტევის დიდოსტატი, ნახევარდაცვა-ში გადაიყვანეს. ბასა — უადრესად დი-სკვალინდის სპორტსმენი და ბუნებით თავდადებული ადამიანი უსიტყვოდ დაემორჩილა ამ გადაწყვეტილებას და მისთვის ჩვეული კეთილსინდისიერე-ბით ასრულებდა თავის ახალ მოვალე-ობას. ამ ამბულაშიც კი იგი გუნდის ერთ-ერთი ყველაზე შედეგიან მოთა-მაშედ დარჩა! მაგრამ სინანულის გრძ-ნობა არ ტოვებდა მას. და, როდესაც, 1959 წელს ბრძენმა მწვრთნელმა ანდ-რო უორდმა იგი კვლავ ჩვეულ ად-გილზე დაბრუნა თავდასხმაში, 37 წლის ბასამ ახალგაზრდული შემართე-ბით დაიწყო თამაში — ეს მისი ერთ-ერთი საუკეთესო სეზონი იყო!

ვისხენებ კიდევ ჩვენი ურთიერთო-ბის რამდენიმე ტკბილად მოსაგონარ ეპიზოდს. ერთ-ერთი მათგანი დავა-შობრებულია 1954 წლის ზაფხულთან, როდესაც ჩვენი ოჯახები, აგრეთვე, კა-რლო გაგნიმისა და შოთა იამანიძის ოჯახები, ვისვენებდით ქვეშეთში. სა-

ფეხბურთო ჩემპიონატის ხანმოკლე „პაუზებში“ ფეხბურთელები ჩამოდი-ოდნენ ხოლმე ცოლ-შვილთან და იმა-რობებოდა იმპროვიზებული მატჩები მათსა და დამსვენებელთა ნაკრებ გუნ-დს შორის, რომელშიც მეც შევდიო-დი.

რაღა თქმა უნდა, ეს თამაშები ად-გილობრივი მოსახლეობისა და დამს-ვენებელთა დიდ ინტერესს იწვევდა. ცხადია, ჩვენი „შერკინებები“ მეგობ-რული ვაჟშით მთავრდებოდა.

1948 წლის შემოდგომაზე გაიმართა თბილისის პირველობა მინიფეხბუ-რთში, რომელშიც მეც გმონაწილეობდი „ურაგანის“ გუნდის შემადგენლობაში. შეხვედრები ცნობილი მე-18 სკოლის ენოში ტრადიციულად და დიდძალ მაყუ-რებელს იზიდავდა, რომელთა შორის თითქმის მუდამ იყვნენ ხოლმე სახელო-ვანი ფეხბურთელები ბორის პაიჭაძე, გაიოზ ჭეჭელია, ავთანდილ ლოლობე-რიძე, გოგი ანთაძე და სხვები. ბორიამ და ბასამ რამდენჯერმე გვიმსაჯეს კი-დეც.

რა თქმა უნდა, ბასას მთელი ხანგრ-ძლივი სპორტული კარიერის მანძი-ლზე არ გამიცდენია მისი არც ერთი მატჩი თბილისში, არაერთგზის დავს-რებდითარ მოსკოვშიც. კერძოდ, 1952 წლის ზაფხულში, როგორც გახსოვთ, სსრკ ჩემპიონატი იმ წელს ოლიმპიურ თამაშებთან დაკავშირებით მთლიანად მოსკოვში გაიმართა ერთ წრედ და მეც ჩემი სამეცნიერო მოვლინება დავამთხ-ვიე იმ ზაფხულს. 1951-1953 წლები ბა-სას საფეხბურთო კარიერის კულმინა-ცია იყო. ამ დროს გახდა იგი ქვეყნის

საუკეთესო ბომბარდირიც და პირვე-ლი ნომერი 33 საუკეთესოთა შორის, ირიცხებოდა ქვეყნის ნაკრებში, რომე-ლისც 1952 წლის ოლიმპიურ თამაშე-ბისთვის ემზადებოდა.

არ შემიძლია არ აღვნიშნო, რომ მო-სკოველი მაყურებლები მუდამ დიდი პატივისცემით იყვნენ განწყობილი ბა-სას მიმართ, თუმცა, ცხადია, გულზე არ ენატებოდათ მის მიერ მათი გუნ-დების კარში გატანილი გოლები. მოს-კოველ ფეხბურთის სპეციალისტებზე ხომ ლაპარაკი შეუძლებია. ისინი მუ-დამ უადრესად მაღალი აზრისანი იყვნენ ბასას შესახებ, აფასებდნენ მის ოსტატობასაც და სპორტულ რაინდო-ბას. უფრო გვიან, უკვე ასაკში შესულ ფეხბურთელს ანდობდნენ სსრკ მეორე ნაკრებისა და ოლიმპიური ნაკრების კაპიტნობას, ასე იყო 1959 წელსაც, როდესაც 37 წლის (!) ლოლობერიძე შეიყვანეს 33 საუკეთესოთა სიაში და თანაც „კომპინაციების დიდოსტატის“ პრიზითაც დააჯილდოვეს.

სხვათა შორის, ვესწრებოდი იმ დრამატულ მატჩებს მოსკოვში 1953 წლის შემოდგომაზე ადგილობრივ „ტორპედოსთან“, როდესაც ჩვენებს, შეიძლება ითქვას, ძალით წაართვეს ჩე-მპიონობა. ეს ეპიზოდი დაწვრილებით აქვს აღწერილი გულმოდგინე ტორაძეს თა-ვის წერილში „საფეხბურთო მატჩის სავალალო ფურცლები“ წიგნში „ქარ-თული ფეხბურთი“ (თბ. 1997) და მა-სზე სიტყვას არ გავაგრძელებ.

ცხადია, რომ ჩვენი ურთიერთობა გრძელდებოდა ბასას, როგორც ფეხბუ-რთელის, სპორტული გზის დამთავრე-

ბის შემდეგაც. ახლა მეტი საშუალე-ბაც კი მოგვეცა თითქმის ყოველდღი-ური ურთიერთობისათვის. ასე გავა-რძელა იმ სახელისწოდებელი დღემდე, 1967 წლის 22 ივნისს, როდესაც იგი უძმი-მეს საავტომობილო ავარიასში მოჰყვა. რაღაც სასწაულით ექიმებმა მაინც შე-უნარჩუნეს სიცოცხლე, მაგრამ იგი სა-მუდამოდ მიეჭაჭა საწოლს, დაკარგა მოძრაობის და მეტრეკელების უნარი, საცოდავი სანახავი იყო. თამაშად შე-მიძლია ვთქვა, რომ მხოლოდ მისი მეუ-ლლის, მიმის საცარამა თავდადებამ და ერთგულმა გაუხანგრძლივა მას ცა-მეტი წლით სიცოცხლე, თანდათან, ჩემს საწყალ, დაიარებულ მეგობარს თითქოსდა აღუდგა აქმის უნარი, გა-ტაცებით გუჟყვებოდა ახალი, ძირითა-დად, საფეხბურთო ამბების შესახებ. იგი ყურადღებით მისმენდა და მჭერო-და, რომ მას ესმოდა ყოველივე ჩემი ნათქვამი. 1977 წელს, როდესაც მწყო-ბრში ჩაგდა კაპიტანობიდან რეკონსტ-რუირებული „დინამოს“ სტადიონი, მისმა ახლო მეგობრებმა წავიყვანეთ იგი და საკაცით შემოვტარეთ მინდვრ-ის გარშემო. გაფრთხილებული ცრემლი-ანი თვალებით შესცქეროდა იგი თა-ვის ძველსაყვარელ ასპარეზს, რომე-ლსაც ცოცხლად ახსოვდა მისი სპორ-ტული „საქმენი“ გამგებონი.

დასასრულ, რამდენიმე სიტყვა ა. ლოლობერიძეზე, როგორც ფეხბურთე-ლზე. რაღა თქმა უნდა, რომ იგი იყო ერთ-ერთი უდიდესი ფიგურა ქართუ-ლი ფეხბურთის ისტორიაში, რომელიც დაჯილდოებული იყო ექსტრა-კლასის ფეხბურთელის აბსოლუტურად ყველა

თვისებებით: უმაღლესი ტექნიკა, ზუსტი დარტყმა, კომბინაციური ნიჭი, ფიზიკური გამძლეობა — რო-მელი ერთი ჩამოვთვალო? მაგრამ ერთ რამეში იგი გამორჩეული იყო თვით მსოფლიო სტანდარტების პა-რამეტრითაც. ეს გახლდათ ბურთის გაჩერების ოსტატობა. საკმარისი იყო შეხებოდა ბურთს, რომ იგი მო-კალებულიყო მორჩილად მიეკე-რებოდა ხოლმე ფეხზე, ტანზე, თა-ვზე. მისი ეს ნიჭი საყოველთაო აღ-ტაცებას იწვევდა.

ცნობილია, რომ ლოლობერიძე თბილისის „დინამოს“ რეკორდსმე-ნია ყველა მარცხენელით. მან ჩაა-ტარა ყველაზე მეტი თამაში გუ-ნდის შემადგენლობაში (343), უმა-ტანა ყველაზე მეტი ბურთი (127), საზოგადოდ და ერთ ჩემპიონატში (25 ბურთი 1950 წელს).

სამწუხაროა, რომ კინომატიანემ ძალიან ცოტა შემოგვიჩანა მასალა, რომელზედაც აღბეჭდილია ბასას უბადლო ოსტატობა. ყველაფერი უნდა გაკეთდეს იმისათვის, რომ დი-დებული სპორტსმენისა და პირო-ვნების სახელი სამარადისოდ და-რჩეს ჩვენი ხალხის ცნობიერებაში.

მადლობა, ძვირფასო ბასა, ყო-ველივე იმისათვის, რაც შენ გააკე-თე ქართული ფეხბურთისათვის, ქა-რთველი ხალხისათვის, შენი მეგო-ბრებისათვის.

რეპორტიორი, საქართველოს დამსახურებული ექიმი

ქასპაროვის საფეხბურთო პეიზაჟი

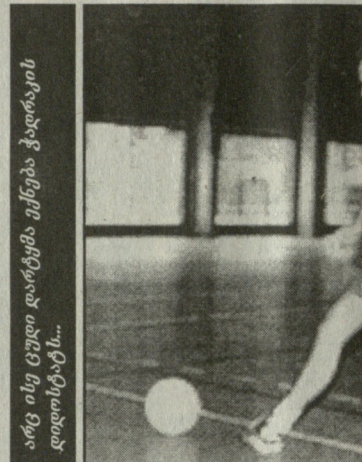
ფეხბურთის თამაში აზერბაიჯანის დედაქალაქ, ჩემს მშობლიურ ბაქოში დაიწყო როგორც კი ფეხის ადგმა შეეძლო. ჩემს გუნდს ფეხბურთის მიმართ იგივე მიზეზი განაპირობებდა, რაც ჯადრაკისადმი - ფეხბურთი სტრატეგიული თამაშია. თუმცა მათ შორის ერთი დიდი განსხვავებაა: ფეხბურთში მოთამაშეები რეალურად ვერ წვეტენ ტაქტიკურ საკითხებს - მთავარი სიტყვა მწვრთნელებს ეკუთვნის.

დღეს ჯერ კიდევ შემძლია თავს უფლება მივიცე ვისიამოვნო ყველაზე უფრო სასიყვარულო პოზიცი, მაგრამ საბედურად, ამის შესაძლებლობა ისე ხშირად არა მაქვს რამდენადაც მსურს - გაცილებით უფრო ადვილია ორი კაცი ერთმანეთს „გადეყვაროს“ ჯადრაკის სათამაშოდ, ვიდრე 22 მოთამაშეს მოუყარო თავი ფეხბურთის მატჩისათვის. თანაც თავისუფალი დროის პრობლემა... მაგრამ, ამ ცოტა ხნის წინათ „ქასპაროვის უნივერსიტეტში“ მოეწვევით საფეხბურთო ტურნირი, სადაც სტუდენტების გარდა მწვრთნელებიც მონაწილეობდნენ. მე, ჩვეულებისამებრ მარჯვენა თავდასხმელად ვთამაშობდი და ტურნირის საუკეთესო ბომბარდირიც გავხდი.

როგორც კი დრო გამომიჩნდა, ყოველთვის ვუყურებ საფეხბურთო ტელეტრანსლაციებს. საჭადრაკო ტურნირების დროს, პარტიის შემდეგ, როცა სასტუმროში გბრუნდები, საფეხბურთო მატჩების ყურება განტვირთვას და დასვენების საუკეთესო საშუალებას ჩემთვის. რა თქმა უნდა, შეუძლებელია, რომ ყველა საინტერესო მატჩს ვადევნო თვალი, მაგრამ ცდილობ ჩემი განრიგი და რეჟიმი ისე შევადგინო, რომ ფეხბურთისათვის „ფანჯრები“ გავითვალისწინო. თითქმის არასოდესაა შესაძლებელი, რომ გადავიდოს საჭადრაკო ტურნირი, რომელიც მნიშვნელოვან საფეხბურთო შეჯიბრებას ემთხვევა, მაგრამ ხანდახან გამოსავალსაც გამოვიძებნი ხოლმე - ჩვენ, მოჭადრაკეები ერთმანეთში ვითანხმდებით, რომ პარტიები „დამოკლოთ“, თუ დიდი საფეხბურთო მატჩის ყურება გველის. ასე იყო მაგალითად 1993 წელსაც, როცა ჩემპიონთა თასის ფინალში ერთმანეთს „მარსელი“ და „მილანი“ ხვდებოდნენ. მაშინ ინტერკლუბის ტურნირში გმონაწილეობდი „ოსერის“ გუნდში და მოჭადრაკეების თხოვნით, საჭადრაკო დაფის გვერდით

სპეციალურად დავამონტაჟებინეთ დიდი ტელეეკრანი, თუმცა დაფისთვის და ეკრანისთვის ერთდროულად ცქერამ არ მოგვიწია - პარტიების შემდეგ საშუალება მოგვცა მთლიანად ფეხბურთზე გადავრთულიყავით.

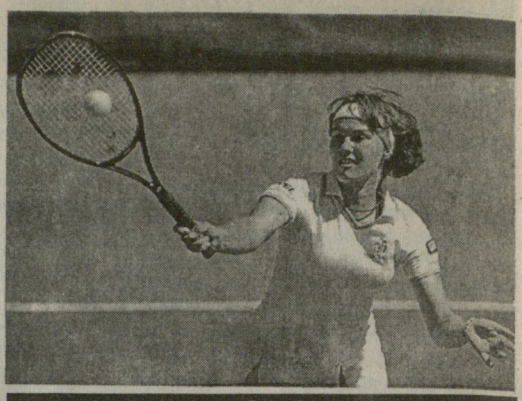
საფეხბურთო მატჩი, რომელიც ყველაზე შთამბეჭდავი აღმოჩნდა ჩემთვის და ნათლად მახსოვს - საფრანგეთი - გერმანიის ნახევარფინალი 1982 წლის მსოფლიოს ჩემპიონატზე ესპანეთში. ისე მახსოვს ეს მატჩი, თითქმის გუშინ ჩატარდა. ეს იყო ნაღდი ფეხბურთი, თავისი ინციდენტებითა და დრამით. ესპანეთში კიდევ ერთი განსაცვიფრებელი მატჩი ჩატარდა - იტალია - ბრაზილია, ისევე როგორც 1986 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის მეოთხედფინალური შეხვედრა საფრანგეთი - ბრაზილია. ალბათ გიკვირთ, თუ რატომ მახსოვს საფრანგეთის ეროვნული გუნდის მატჩები ასე კარგად. იმიტომ, რომ ამ ქვეყანასთან დიდი სიახლოვე მაქვს შიგნით. საფრანგეთი მშვენიერი ადგილია, მიყვარს ფრანგული ლიტერატურა, კერძო, ცხოვრების ხარისხი... და პარიზი, რომელშიც მე ძალიან ბევრ რომანტიკასა და სათნოებას ვპოულობ. მაგრამ მოდიოთ, ახლა კვლავ ფეხბურთს დავუბრუნდეთ. ჩემი საყვარელი გუნდი მოსკოვის „სპარტაკი“, თუმცა არანაკლები სიამოვნება მივიღე კიევის „დინამოს“ თამაშისგან, როცა მის ორივე გამარჯვებას ვუყურებ (ტელევიზიით) „ბარსელონასთან“.

ფელიო ჩემპიონატის მეოთხედფინალური შეხვედრა საფრანგეთი - ბრაზილია. ალბათ გიკვირთ, თუ რატომ მახსოვს საფრანგეთის ეროვნული გუნდის მატჩები ასე კარგად. იმიტომ, რომ ამ ქვეყანასთან დიდი სიახლოვე მაქვს შიგნით. საფრანგეთი მშვენიერი ადგილია, მიყვარს ფრანგული ლიტერატურა, კერძო, ცხოვრების ხარისხი... და პარიზი, რომელშიც მე ძალიან ბევრ რომანტიკასა და სათნოებას ვპოულობ. მაგრამ მოდიოთ, ახლა კვლავ ფეხბურთს დავუბრუნდეთ. ჩემი საყვარელი გუნდი მოსკოვის „სპარტაკი“, თუმცა არანაკლები სიამოვნება მივიღე კიევის „დინამოს“ თამაშისგან, როცა მის ორივე გამარჯვებას ვუყურებ (ტელევიზიით) „ბარსელონასთან“.

მარტინა პინგისი 205 ათასი დოლარი მიიღო

გასულ უიკენდებზე 17 წლის შვეიცარიელმა ქალიშვილმა, მსოფლიოს უძლიერესმა ჩოგანმა მარტინა პინგისმა წელს უკვე მეორე ტურნირი მოიგო. ლაპარაკია ამჯერად ვენეტის თასზე, რომლის დაუფლებისათვის მარტინამ 205 ათასი დოლარი ჩაიჯიბა. არადა, ინანარ-თებერვალში პინგისმა უკვე ორი მარცხი იწვნია (სიდნეიში - ვინუს უილიამსთან, ტოკიოში - ლინზი დავენპორტთან) და ზოგიერთი სპეციალისტი იმაზეც ალაპარაკდა, შვეიცარიელ ვუნდერკინდს კარიერაში დაღმასვლა დაეწყო. როგორც ხედავთ, ეს ხმები უსაფუძვლო გამოდგა - პინგისი კვლავ წარმატებით გამოდის მსოფლიოს კორტებზე.

მარტინა პინგისი

ალაი-ოფი საიი უკვე გაიღა

დახ, სამი გუნდი - „იუტა“, „სიეტლი“ და „ლივერპოლი“ უკვე გავიდა პლეი-ოფში, ხოლო როგორც საკმეს ეტყობა, მათ შორის ვეღარ იქნება „ორლანდო მეჯიკი“ - მისმა ლიდერმა ანდრე პარკერმა ამ დღეებში განაცხადა, სეზონის ბოლომდე ვეღარ ვითამაშებო. ამ ვარსკვლავისთვის წლებიანი ჩემპიონატი მეტად უიღბლოდ წარიმართა - მხოლოდ 19 მატჩი ჩატარა, მაგრამ უკვე დეკემბერში მარცხენა კუსტის ტრავმა გაუმიზეზდა, ამას მალე მუხის ტრავმაც დაერთო. ექიმების დიაგნოზი ულმო-ბელი გამოდგა - წელს კალათბურთს ვეღარ ვითამაშებო. ამას ისიც დაემატა, რომ „ორლანდოს“ კიდევ ერთი წამყვანი კალათბურთელი რონი სპიკლიც დააკლდა. ცხადია, ასეთი გარემოებების გათვალისწინებით ორლანდოელთა გასვლა პლეი-ოფში მეტად პრობლემურად მოჩანს.

ადოსავლეთის კონფერენცია

ატლანტიკის დივიზიონი	გ.	წ.	%
მაიაში	44	20	68,8
ნიუ-იორკი	35	27	56,5

ნიუ-ჯერსი	33	31	51,6
ვაშინგტონი	33	31	51,6
ორლანდო	32	30	51,6
ბოსტონი	29	33	46,8
ფილადელფია	22	39	36,1

ცენტრალური დივიზიონი	გ.	წ.	%
ჩიკაგო	46	17	73,0
ინდიანა	43	19	69,4
შარლოტი	39	23	62,9
ატლანტა	37	24	60,7
კლივლენდი	33	30	52,4
მილუოკი	29	32	45,2
ტორონტო	13	48	21,3

დასავლეთის კონფერენცია

შუადასავლეთის დივიზიონი	გ.	წ.	%
იუტა	45	16	73,8
სან-ანტონიო	43	20	68,3
მინესოტა	33	30	52,4
პორტლენდი	32	31	50,8
ვანკუვერი	15	46	24,6
დალასი	14	49	22,2
დენვერი	6	58	9,4

წყნარის ოკეანის დივიზიონი

სიეტლი	47	15	75,8
ლივერპოლი	44	18	71,0
ფინიქსი	41	21	66,1
პორტლენდი	35	26	57,4
საკრამენტო	26	39	40,0
გოლდენ სტეტი	14	48	22,6
კლიპერსი	13	49	21,0

„სპორტსმენი“ შედეგები

15 მარტს გაიმართა ლატარია „სპორტსმენი“ 5-36-დან გათამაშების მე-11 ტიარაში, დაშვებული იყო 4742 გარანტი. მოგებაზედგარილი ციფრები: 11, 5, 21, 23, 20.

5 ციფრი ვერავინ გამოიყენა; 4 ციფრის ამოცნობისათვის (2 ვარიანტი) - 88,90 ლარი; 3 ციფრის ამოცნობისათვის (53 ვარიანტი) - 4,50 ლარი. მოგებები განაღდებდა 18 მარტიდან 18 აპრილის ჩათვლით.

მე-12 ტიარისათვის, რომელიც გაიმართება 22 მარტს, „ჩემპიონი“ შეადგენს 8268 ლარს, ამასთან, გამარჯვებულს ელოდება გერმანიაში მოგზაურობა.

გიწვევთ ტრადიციული სპორტული ლატარიების გათამაშებაში.

წარმატება მხოლოდ თქვენს არჩევანზეა დამოკიდებული.

სადაბრძოლეს სპორტის პროფესიონალი

საქაპრაპო ამოსანა

ი. სოროპა (რუსეთი)

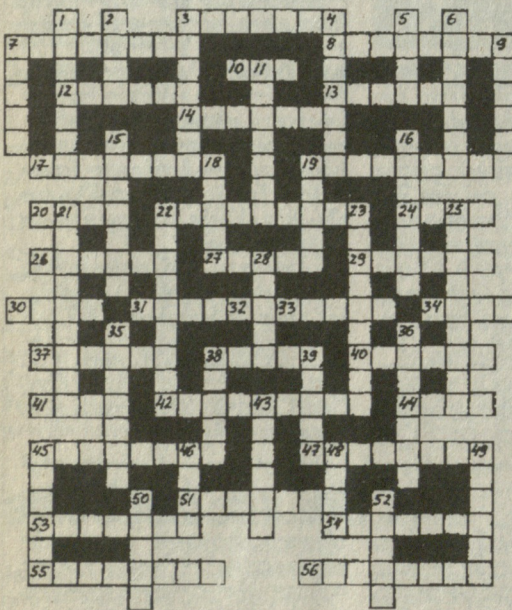
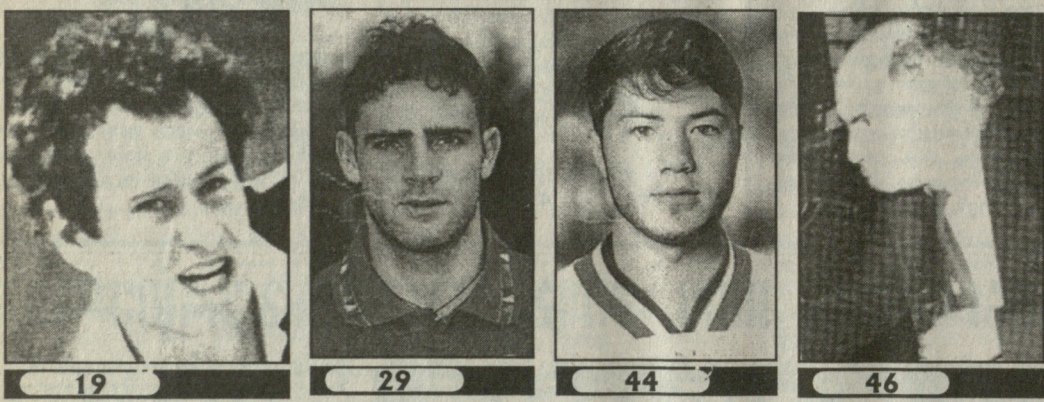
8							
7							
6							
5							
4							
3							
2							
1							

a b c d e f g h

შამათი 3 სვლაში

წინა ნომერში გამოქვეყნებული საჭადრაკო ამოცანის ამოხსნა:

1. კd5
1. ...ფ7 2. კf7X.
1. ...მფh4 2. ლh2X.
1. ...მფg6 2. ლf7X.
1. ...კ - 2. ლg5X.
1. ...გ3 2. კf7X.

თარგმანად: 3 მსოფლიოს ყველა დროის ერთ-ერთი საუკეთესო მარჯვენა გარემარბი, 7. ავსტრიის ნაკრების ფეხბურთელი, ნახევარმცველი (70-80-იანი წლები), 8. გამოჩენილი არგენტინელი ფეხბურთელი, 10. ჰესპერა ბრაზილიელი ფეხბურთელი; საფეხბურთო კლუბები: 12 კიბორჩხის, 26. ჩეხეთის, 37. საფრანგეთის, 40. რუსეთის, 54. იტალიის; 13. სპორტული საბრძოლო იარაღი, 14. ამერიკელი სპრინტერი ქალი, ლოს-ანჯელესის ოლიმპიადის ჩემპიონი, 17. ქართველი მოქიდავე, მელბურნის ოლიმპიადის ჩემპიონი, 19. წარსულში გამოჩენილი ამერიკელი ჩოგბურთელი (ფოტო), 20. სათამაშო პერიოდი ჩოგბურთში, 22. გერმანიის საფეხბურთო ნაკრების ყოფილი თავდამსხმელი, 1974 წლის მსოფლიოს ჩემპიონი, 24. საფრანგეთის საფეხბურთო ნაკრების მესამე ახლო წარსულში, 27. წმინდა გამარჯვება ძიულში, 29. ჰესპერა იტალიელი ფეხბურთელი (ფოტო), 30. „ბაიერის“ მესამე, 31-32. 80-იანი წლების ცნობილი ბრაზილიელი ფეხბურთელი, 33. „ჩელსი“ იტალიელი ფეხბურთელი, 34. კავკასიონის ერთ-ერთი უნეტესი მწვერვალი, 38. კანადელი სპრინტერი, მსოფლიოს რეკორდსმენი, 41. ბრაზილიელი ფეხბურთელი, მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონი, 42. „ნაპოლის“ ხორვატი ფეხბურთელი, 44. რუმინეთის საფეხბურთო ნაკრების ფორვარდი (ფოტო), 45. ამერიკელი ჩოგბურთელი ქალი, 47. რუსი მოქიდავე, მიუნხენის და მონრეალის ოლიმპიადის ჩემპიონი, 51. ლეგენდარული ბასკი ფეხბურთელი, 53. წარსულში გამოჩენილი შვედი ჩოგბურთელი, 55. ზამთრის ოლიმპიური თამაშების ჩატარების ადგილი, 56. თბილისის „დინამო“ ფეხბურთელი, თავდამსხმელი (გამოლიდა 1937-48 წლებში).

შპეულად: საფეხბურთო კლუბები: 1. 35. იტალიის, 4. კოლუმბიის, 21. ესპანეთის, 28. საფრანგეთის, 48. შვეიცარიის; 2. იაპონელი ტანმოვარჯიშე, 8. ოქროს ოლიმპიური მედლის მფლობელი, 3. „ალბინას“ მწვრთნელი, 5. ლეგენდარული უნგრელი მოკრევე, 6. 1996-97 წლების მსოფლიოს რჩეული ფეხბურთელი, 7. ჰადრაკის დიფერა, 9. ფორმულა-1-ის ფრანგი პილოტი, 11. „უდინეზეს“ ბრაზილიელი ფეხბურთელი, 15. გრძელ დისტანციაზე მორბენალი, 16. ვალენსიას ფრანგი ფეხბურთელი, 18. ამერიკელი ჩოგბურთელი ვაი, 19. ახლო წარსულში ცნობილი ქართველი ჩოგბურთელი ქალი, 22. „ბარსელონას“ და ესპანეთის ნაკრების ფეხბურთელი, 23. ქართველი მოქიდავე ქალი, 25. წარსულში გამოჩენილი ქართველი კალათბურთელი, 36. არგენტინის ნაკრების ყოფილი ნახევარმცველი, 1978 წლის მსოფლიოს ჩემპიონი, 38. ცურვის სტილი, 39. ირანის საფეხბურთო ნაკრების მწვრთნელი, 43. „ვალენსიას“ არგენტინელი ფეხბურთელი, 45. წარსულში გამოჩენილი ჩეხი ჩოგბურთელი, 46. 60-იან წლებში მსოფლიოს ჩემპიონი ჰადრაკში ვაიკა შორის (ფოტო).

49. 1997 წლის აფრიკის რჩეული ფეხბურთელი, 50. წარსულში გამოჩენილი არგენტინელი მწვრთნელი ფეხბურთში, 52. იტალიის საფეხბურთო ნაკრების ყოფილი მცველი, 1982 წლის მსოფლიოს ჩემპიონი.

წინა ნომერში გამოქვეყნებული კროსვორდის პასუხები:

თარგმანად: 3-5. ჟინოლა, 8. ბებერო, 28-29. შველავაძე, 30. ბატისტუტა, 32-33. ბაროტი, 34-35. გალისი, 40-41. იმბაშვილი, 43-47. „იტტეკა“, 50. მასარო.

შპეულად: 1-26. ხარლამოვი, 2-27. სტოიჩკოვი, 3-17. ვიგესი, 10-18. ორბელი, 11-21. კოლერი, 12-22. „პრეში“, 14-40. მანკიაროტი, 15-41. ოგანესიანი, 29. ესნაიდერი, 30. ბაბაშკინი, 33-43. რნაგი, 34-44. გრეისი, 37. მაიკოლა, 38. ერანო.

დიაგნოსტულად: 13-4. ენო, 17-5. იტალია, 19-6. ბრუელი, 3-21. ტომბარი, 9-16. ბენე, 8-18. ბეკერი, 7-24. რულოლი, 22-10. ალფონსო, 31-48. დიბაი, 37-47. პოლინა, 39-46. ციფრ, 45-33. არბიტრი, 34-52. გოლფი, 49-36. ლაზერო, 50-38. მესავე, 51-42. სენა.